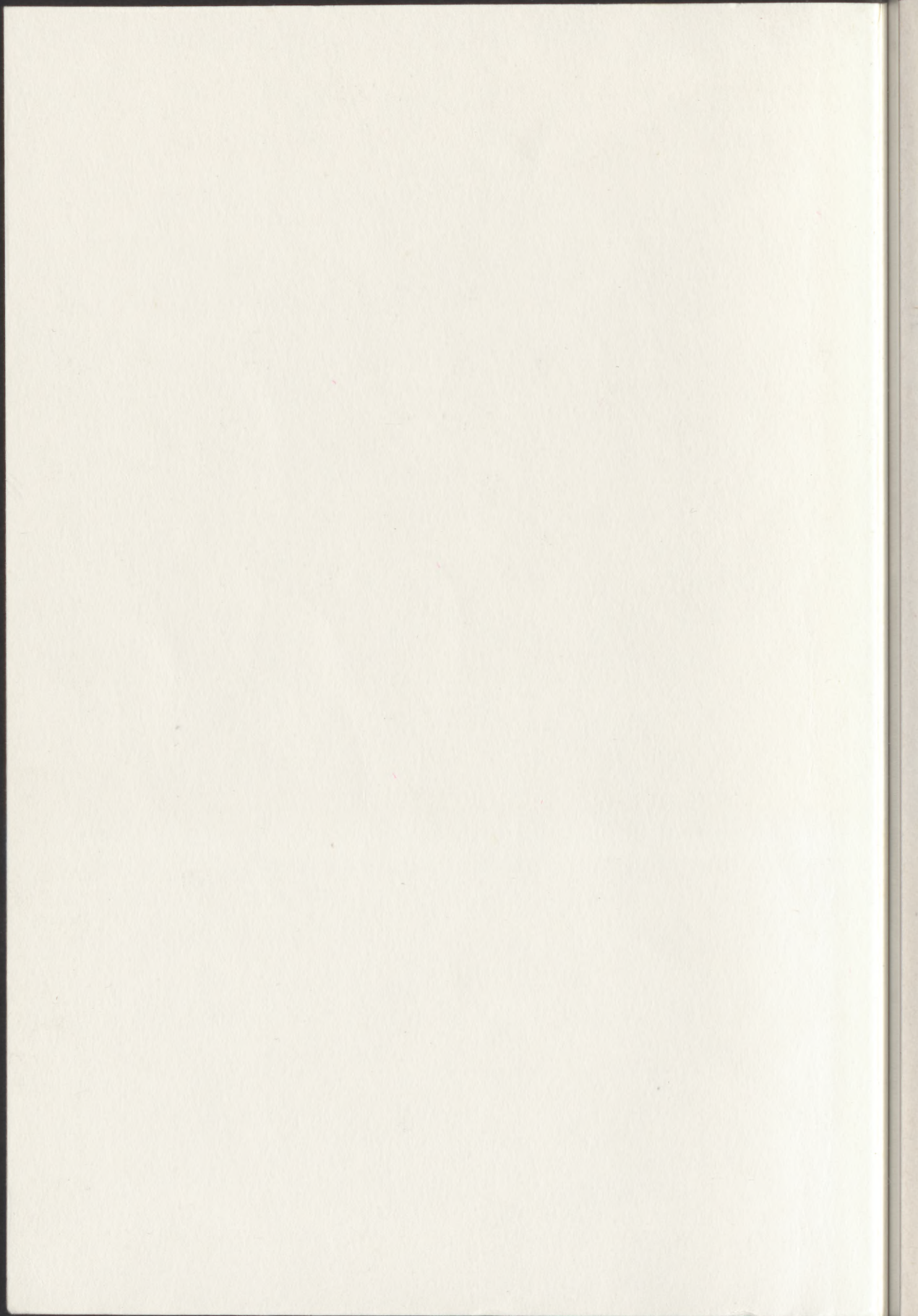

MC
109.825

Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó

A CÉGJOG

A cégjog

A gyakorló jogász kézikönyve 1.

A sorozat szerkesztője:
dr. Petrik Ferenc

A cégjog

(Kiegészítés az 1989: XIII. tv., az 1989: XIV. tv.,
az 1989: XV. tv., az 1989: 23. tvr.,
a 13/1989. (XII. 16.) IM r. rendelkezései
és a módosított mellékletek alapján.)

Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó
Budapest 1990

Szerkesztő: dr. Petrik Ferenc

Szerző: Tamáné dr. Nagy Erzsébet

MC 109825

1990

© Tamáné dr. Nagy Erzsébet, Budapest, 1990

ISBN 963 222 268 7

ISSN 0864-8050

Bevezető

A cégjogról szóló kézikönyv kéziratának 1989. március 31-én történt lezárását követően a jogterületre vonatkozóan jelentős változások következtek be.

Az 1989. évi törvényhozás újabb nagy jelentőségű, a gazdaság szerkezetének átalakítására hivatott jogszabályokat alkotott: a gazdasági társaságok átalakulásáról szóló 1989. évi XIII. törvényt, majd az 1989. évi XIV. törvénnyel módosította az állami vállalatokról szóló 1977. évi VI. törvényt, az 1989. évi XV. törvénnyel pedig a szövetkezetekről szóló 1971. évi III. törvényt.

Ennek következtében 1990. január 1-jétől a gazdálkodó szervezetek feletti törvényességi felügyelet egységessé vált, ettől kezdődően ugyanis a vállalatok túlnyomó részének és a szövetkezeteknek a törvényességi felügyeletét is a cégbíróság látja el, nyilvántartásukat a cégbíróság végzi. A cégbejegyzés konstitutív hatályú, a vállalat és a szövetkezet is cégbejegyzéssel jön létre.

Az új feladatok elkerülhetlenné tették a bírósági cégnyilvántartásról szóló törvényerejű rendelet felülvizsgálatát. Az 1985. évi 16. törvényerejű rendelet újabb módosítása helyett új tvr. született, szinte kézikönyvünk nyomdai munkálataival egyidejűleg. A tvr. tartalmazza – az általános rendelkezéseket követően – a cégjegyzékre vonatkozó szabályokat, a cégbejegyzési eljárás általános szabályait és a cégbírószági eljárás általános szabályait a törvényességi felügyelet során. A korábbi szabályozás ellentmondásos volt, mivel a legfontosabb eljárási szabályoknak egy részét az igazságügy-miniszteri rendelet tartalmazta, így pl. a bíróság illetékességére vonatkozó szabályt is.

Az új törvényerejű rendelet, az 1989: 23. tvr., a cégek nyilvántartási szabályain kívül tehát átfogóan rendelkezik a cégek törvényességi felügyeletéről is. A tvr. érintetlenül hagyta a cégbírószági eljárás alapelveit, nemperes jellegét és legfontosabb eljárási szabályait. A tvr. végrehajtási jogszabályaként azonban új igazságügy-miniszteri rendelet is született, amely a bírósági cégnyilvántartás technikai szabályait új alapokra helyezi.

Mindez szükségessé tette, hogy kézikönyvünkhöz az új jogszabályokat megfelelően tartalmazó kiegészítés készüljön. A kiegészítés követi a kézikönyv szerkezetét és az új jogszabályok tartalmát, illetve azok indokát a megfelelő pontokra utalással ismerteti. Az új tvr.-re a megkülönböztethe-

tőség érdekében „Tvr.”, a végrehajtási jogszabályra pedig „R.” jelöléssel utalunk.

A kiegészítés 1. sz. melléklete sorolja fel a cégjegyzékszám meghatározásához szükséges adatokat. 2. sz. mellékletként közöljük a cégbejegyzési eljáráshoz szükséges nyomtatványok gyűjteményét, amely az ügyfelek részére kitöltési útmutatót is tartalmaz. A 3. sz. mellékletben ismertetjük azt a tájékoztatót, amely a cégbíróságnak a nyomtatványokra vonatkozó ügyvitelét kívánja elősegíteni, a 4. sz. melléklet a cégbírósági közlemények közzétételéről és közzétételi díjairól szóló 2/1989. (III. 22.) IM rendelet módosítását tartalmazza, az 5. sz. melléklet pedig a tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszeréről és az ágazati számjelekről szóló 9017/1987. (SK 10.) KSH közlemény módosítását közli.

I. FEJEZET

2. Cégbíróság szervezete (a kézikönyv 18. oldalához)

A cégbíróság hatáskörét az 1989: 23. tvr. (a továbbiakban: Tvr.) 7. §-ának (1) bek.-e határozza meg, lényegében hasonló tartalommal.

A cégbíróság illetékességére vonatkozó szabály megváltozott.

Cégbíróság
hatásköre

A cégbíróság
illetékessége

Tvr. 7. § (2) A cégbejegyzésre, illetve az e törvényerejű rendeletben meghatározott eljárások lefolytatására – ha e törvényerejű rendelet másként nem rendelkezik – az a cégbíróság az illetékes, amelynek illetékességi területén a cég székhelye, ennek hiányában telephelye van.

(3) Külföldiek közvetlen kereskedelmi képviselőinek, illetve információs és szerviz irodájának a bejegyzésére az a cégbíróság illetékes, amelynek illetékességi területén a képviselő vagy az iroda van.

Tvr. 9. § (2) A cég fióktelepéről – a fióktelep szerint illetékes cégbíróságnál – külön cégjegyzéket kell vezetni, ha a cég székhelye és a fióktelepe más-más cégbíróság illetékessége alá tartozik.

A cég székhelye, telephelye és fióktelepe fogalmát korábban a jogszabályok nem határozták meg következetesen. A Tvr. kimondja, hogy a fióktelep is telephely, a különbség csak a földrajzi elhelyezkedésükben van. A telephely a cég székhelyével közigazgatásilag azonos, a fióktelep pedig attól eltérő helyen van. (Pl. ha a cég központja Budapesten a X. kerületben van, de a cég a XVI. és az V. kerületben is folytat tevékenységet, ez utóbbiak telephelyek. Ha a cég Debrecenben is működik, az fióktelep.) A fióktelepet a cég cégjegyzékét vezető bíróság tartja nyilván. Ha a fióktelep fekvése miatt más cégbíróság illetékessége alá tartozik, a fióktelepről ott is kell cégjegyzéket vezetni. (Pl. ha a cégnek Pest megyében Vácott van a székhelye, s a megyében más helységben is működik a cég, az olyan fióktelepnek minősül, amelyet általában nem kell külön nyilvántartani; ha viszont a cégnek Győrött is van fióktelepe, akkor azt mind a Pest Megyei Bíróság, mind pedig a Győr-Sopron Megyei Bíróság nyilvántartja.) A fióktelep bejegyzésére vonatkozó szabályokat a R. 15. §-a tartalmazza.

4. A törvényesség vizsgálata (a kézikönyv 21. oldalához)

Ebben a körben az új jogszabályok két jelentős változást tartalmaznak. Egyrészt azt, hogy a törvényesség vizsgálata a cégek szélesebb körére kötelező, így a vállalatok jelentős része és a szövetkezetek esetében is, másrészt azt, hogy a törvényesség vizsgálata nem indítványra, hanem hivatalból történik. Az első lépést a hivatalból való eljárás felé a Gt. tv. tette meg, amely ezt a gazdasági társaságok vonatkozásában már korábban előírta. Annak érdekében, hogy a cégbíróság e feladatának eleget tudjon tenni, a cégek kötelesek megküldeni számára azokat az okiratokat, amelyekre a cégbíróság törvényességi felügyelete kiterjed. Ennek elmulasztása esetén a cégbíróság felhívja a céget az okiratok megküldésére. Ha a felhívás eredménytelen, a cégbíróság szankciókkal élhet.

6. A cégjegyzék (a kézikönyv 23. oldalához)

A cégjegyzék
tartalma

A cégjegyzék tartalmát a korábbiakkal lényegében azonosan szabályozza a Tvr. 8. §-a. A cégjegyzék részeire vonatkozó szabályok ma már nem hatályosak. A Tvr. végrehajtására szolgáló R. teljesen új nyilvántartási rendszert alakított ki, amelynek alapján megvalósítható és hamarosan meg is valósul a cégek országos számítógépes nyilvántartása. Arra az időre, amíg ez létrejön, szükséges, hogy a R. a kézi nyilvántartásra vonatkozó szabályokat is tartalmazza. Kézi nyilvántartás esetén is jóval egyszerűbb, áttekinthetőbb az új nyilvántartási rendszer, amely az osztrák és a nyugatnémet cégnyilvántartási rendszert tekintti követendő példának.

Tvr. 14. § (2) A cég bejegyzésére irányuló kérelmet a cégformának megfelelő, a cég képviselője által aláírt nyomtatványon, kötelező cégbejegyzés esetén az alapító (létesítő) határozat kiadásától, az alakuló közgyűléstől, a társasági szerződés megkötésétől (az alapszabály elfogadásától), illetve változás bejegyzésénél a változástól számított harminc napon belül kell előterjeszteni. Ha a cég létrejöttéhez hatósági engedély (jóváhagyás) szükséges, a kérelmet annak megadásától számított harminc napon belül kell benyújtani.

R. 1. § (1) A cég bejegyzéséhez a bejegyezni kért cég formájának megfelelő nyomtatvány egy – írógéppel vagy számítógéppel készült, átütés, javítás nélküli – példányának, valamint az eredeti példányról készült öt másolati (fénymásolati) példányának kitöltése szükséges. Ha annak technikai feltételei rendelkezésre állnak, a bejegyzést kérő kérelmére az eredeti példányról a másolatokat – díjazás ellenében – a cég bejegyzésére illetékes megyei bíróság mint cégbíróság (a továbbiakban: cégbíróság) készíti el, illetve az eredeti példány mellett másolatok helyett a cég adatait tartalmazó hajlékony mágneslemez is benyújtható.

(3) Azokat a rovatokat, amelyeket minden cégforma esetében fel kell

tüntetni a nyomtatványokon – a 4. §-ban foglalt kivétellel – ugyanazzal az arab számmal kell jelölni.

(4) Az egyes cégformákra vonatkozó további adatoknak helyet adó rovatok csak a valamennyi cégforma esetében feltüntetendő rovatszámokat követő arab számmal jelölhetők. A nyomtatványok a cégbíróságon állnak rendelkezésre.

A nyomtatványon minden cégforma esetén fel kell tüntetni bizonyos adatokat. Ilyen pl. a cég formája, a társasági szerződés (alapító okirat) kelte, a cégjegyzés módja stb. Minden adat meghatározott rovatszámot kap a nyomtatványon. Pl. a cégjegyzés módja a 13. rovatszám alatt szerepel. A konstans adatokra utaló rovatok között is lehet olyan, amely a konkrét cég esetében nem aktuális (pl. éppen nincs fióktelepe). Ezt a rovatot a kitöltésnél ki kell húzni. Összesen 16 konstans rovat van. Külön nyomtatvány szolgál az egyes cégformák esetében feltüntetendő külön adatok felsorolására. A konstans adatokról a R. 2. §-a, a különleges adatokról a R. 3. §-a rendelkezik.

A cég formájának megfelelő különleges adatokat tartalmazó nyomtatványon a rovatok értelemszerűen a 17. számmal kezdődnek. Ha az adott rovatszám alatt – akár a konstans, akár a különleges adatokat tartalmazó lapon – több adatot kell feltüntetni, kiegészítő lapot kell használni a megfelelő rovatszámra utalással. A nyomtatványt a cég bejegyzésére irányuló kérelemmel együtt kell benyújtani a cégbírósághoz (R. 6. §).

A cégbíróság a cég bejegyzését a benyújtott cégjegyzék nyomtatvány első példányára vezetett végzéssel rendeli el, és a nyomtatvány első példánya maga a cégjegyzék [R. 11. § (4) bek.]. Átütés, javítás, vagy egyéb alakí hiba esetében a cégbíróság hiánypótlásra történő felhívás helyett – kivételesen indokolt esetben – a cégjegyzéket elkészítheti [R. 11. § (5) bek.].

7. A cég fogalma (a kézikönyv 25. oldalához)

A Tvr. a cég fogalmát a korábbiakhoz képest pontosítani igyekezett.

Tvr. 1. § (1) A cég a cégnyilvántartásba bejegyzett jogi személy vagy természetes személy, illetve ezek társasága, amely (aki) saját cégneve alatt üzletszerű gazdasági tevékenységet folytathat, jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat és e cégnevet aláírásul használhatja.

A jogszabály alkalmazásában cégnek csak az a jogi személy vagy természetes személy, illetve azok társasága tekinthető, amelyet (akit) a cégnyilvántartásba bejegyeztek. Ugyanakkor az állami vállalat a létesítő határozat kiadásának napjára visszamenő hatállyal, a szövetkezet az alakuló közgyűlés napjára visszamenő hatállyal, a gazdasági társaság pedig a társasági szerződés megkötésének (az alapszabály elfogadásának) idő-

pontjára visszamenő hatállyal jön létre. A cég fogalma tehát a következő tartalmi elemekből áll:

- gazdasági tevékenység üzletszerű folytatására jogosult jogi vagy természetes személyek, illetve ezek társasága;
- saját cégnév használata, amely alatt a jogok szerzése és a kötelezettségek vállalása folyik;
- a cégbejegyzés kötelezettsége, illetve ennek lehetősége; valamint
- a cég kötelezettsége, hogy az aláírásban a cég nevét feltüntesse.

A polgári eljárási szabályok módosításáról szóló 1988. évi XIII. törvény a Pp. 30. §-át a következő (3) bek.-sel egészítette ki:

Pp. 30. § (3) A jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok elleni perekben a bíróság illetékességének megállapítására az (1) és (2) bekezdések rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Ennek alapján tehát e társaságok is perelhetők a székhelyük szerint illetékes bíróság előtt.

A székhely

A székhely fogalmát a Tvr. 6. §-a határozza meg, lényegében a korábbiaknak megfelelően. A cég székhelye a központi ügyintézés helye.

A telep

A cég telephelyére vonatkozó fejtegetés meghaladott. A cég telephelye az új szabályok szerint a tevékenység gyakorlásának helye, amely a cég székhelyével azonos közigazgatási területen van. A fióktelep is telephely, az a megnevezésbeli eltérés oka, hogy a fióktelep a cég székhelyétől mindig közigazgatásilag eltérő helyen van (Tvr. 6. §). A Tvr. 9. §-a rendelkezik részletesen arról, hogy a telephelyet (fióktelepet) mikor kell feltüntetni a cégjegyzékben.

II. FEJEZET

1. A közhitelesség – nyilvánosság elve (a kézikönyv 29. oldalához)

A Ctvr. 4. § (1) bek.-ének szabályát a Tvr. 2. § (1) bek.-e tartalmazza, azzal az eltéréssel, hogy a cégjegyzék nyilvánossága alól kivételt csak törvény vagy törvényerejű rendelet tehet. Kivételt állapít meg pl. az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1987: 5. tvr., amelynek értelmében az államtitokot tartalmazó iratot csak arra jogosult ismerheti meg. Államtitok – többek között – a hadiipari termelésre vonatkozó adat. Az ilyen jellegű adatokat tartalmazó cégnyilvántartás tehát nem állhat bárkinek a rendelkezésére. (Jelenleg is mintegy száz vállalat törzskönyvi adatait kezelik külön.)

A vállalati törvény (Átv.) 11. §-ának, valamint a szövetkezeti törvény (Szvt.) 16. §-ának módosításában a törvényhozónak az az akarata is nyilvánul, hogy a törzskönyvi nyilvántartás megszüntetésével egységes cégnyilvántartás jöjjön létre. Az áttérés módját a Tvr. 26. §-a határozza meg. Az áttérés során a törzskönyvi hatóságoknak, a cégbíróságoknak és a cégeknek szorosan együtt kell működniük.

A Ctvr. 4. §-ának (2) és (3) bek.-ét lényegében azonosan tartalmazza a Tvr. 2. §-ának (2) és (4) bek.-e, új szabály a Tvr. 2. §-ának (3) bek.-e.

Tvr. 2. § (3) Ellenkező bizonyításig vélelmezni kell annak jóhízeműségét, aki a cégnyilvántartásban bízva, ellenérték fejében szerez jogot.

A Cvhr. 37. §-ának tartalmát a R. 17. §-ának (1) bek.-e tartalmazza.

A cégjegyzék nyilvánossága

A cégmutatóra vonatkozó szabályozás lényegében nem változott, valamelyest egyszerűbbé vált.

A cégmutató

R. 18. § (1) A cégről (fióktelepről) kézi nyilvántartással vagy számítógéppel betűsoros cégmutatót kell vezetni. A cégmutató a cég elnevezésének, a cég cégjegyzékszámának a feltüntetésére szolgáló, valamint megjegyzés rovatokból áll.

(2) A céget (fióktelepet) abba a betűsorban kell bejegyezni, amelybe az elnevezésének az első szava szerint tartozik.

(4) Ha a cég elnevezése megváltozik, a korábbi cégnevet a cégmutatóban alá kell húzni és a cég új elnevezését a kezdő szavának megfelelő helyen kell

bevezetni a cégmutatóba. A cég új elnevezését a korábbi cégnév melletti „megjegyzés” rovatban is fel kell tüntetni.

(5) A cégmutatóból bárki felvilágosítást kérhet.

Jelentősen megváltozott viszont a cégmásolatra, a cégkivonatra és a cégbizonyítványra vonatkozó szabályozás.

R. 17. § (2) A cégjegyzékről cégmásolat, cégkivonat vagy cégbizonyítvány kiadását lehet kérni.

(3) A cégmásolat a cégjegyzékben szereplő valamennyi fennálló és törölt bejegyzést hitelesen tanúsítja.

(4) A cégkivonat a cégjegyzékben szereplő valamennyi fennálló bejegyzést hitelesen tanúsítja.

(5) A cégbizonyítvány – a kérelemtől függően – hitelesen tanúsítja a cégjegyzék egyes fennálló vagy törölt bejegyzéseit, illetve azt, hogy valamely meghatározott bejegyzés a cégjegyzékben nem szerepel(t).

A korábbi szabályozásban zavaró volt, hogy a „kivonat” szó a valódi jelentésével, sugallatával ellentétesen a hatályos szabályozás szerinti teljes cégmásolat szerepét töltötte be.

A korábbival azonos rendelkezést a Tvr. 18. §-a tartalmazza.

A cégbírószági közlemények közzétételéről szóló rendeletet a R. a gördülékenyebb ügyvitel érdekében több helyen is módosította. E szabályokat ezen kiegészítés melléklete tartalmazza. E jogszabály 4. §-a szerint a cégbírószág a közlemény szövegét a bejegyzés elrendelését követő 48 órán belül két példányban megküldi az Igazságügyi Minisztériumnak.

Jelentős változás az is, hogy a közzététel díját az Igazságügyi Minisztérium számlájára kell befizetni, és a közzétételi díj befizetésének igazolását a kérelemhez mellékelni kell.

A cégbejegyzéssel össze nem függő közleményeket a cégek közvetlenül küldhetik meg az Igazságügyi Minisztériumnak, erre tekintettel a rendelet módosítása kimondja, hogy ha a közlemény tartalma nyilvánvalóan nem felel meg a jogszabály rendelkezéseinek, erre a céget az Igazságügyi Minisztérium a közzététel előtt figyelmezteti. A figyelmeztetés eredménytelensége esetén sem tagadható meg a közzététel, de az Igazságügyi Minisztérium feltünteti, hogy a cég a közleményt a figyelmeztetés ellenére jelentette meg. Indokolt e rendelkezés, mivel a közlemény az Igazságügyi Minisztérium által szerkesztett hivatalos lapban jelenik meg, és az abban foglaltakat a közvélemény úgy tekinti, mint amivel az Igazságügyi Minisztérium is egyetért. Ezen kívül a rendelkezés a céggel kapcsolatban állók figyelmének felhívását is szolgálja.

A cégbejegyzés
közzététele

2. A kötelező és a megengedett bejegyzés (a kézikönyv 36. oldalához)

A Ctvr. 5. §-ában foglalt rendelkezést a Tvr. 1. §-ának (2) bek.-e tartalmazza.

Tvr. 1. § (3) Az a bejegyzett cég, amelynek bejegyzését jogszabály nem teszi kötelezővé, bármikor indokolás nélkül kérheti a cégnyilvántartásból való törlését.

Az Átv. már ismertetett változására tekintettel az állami vállalat is a cégbejegyzéssel jön létre [Átv. 11. § (3) bek.]. Az állami vállalatokra vonatkozó szabályokat az Átv. 52. §-a folytán alkalmazni kell a trösztre és a trösztli vállalatra, valamint az Átv. 1. §-ában említett egyéb állami gazdálkodó szervezetekre is.

A bejegyzés
joghatálya

3. Az officialitás elve (a kézikönyv 40. oldalához)

Azt, hogy a cég adatainak, illetve a cégre vonatkozó jogoknak és tényeknek a cégjegyzékbe történő bejegyzése – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – kérelemre történik, a Tvr. 14. §-ának (1) bek.-e tartalmazza.

A bejegyzési kérelem alapjául szolgáló okirat érvényességének vizsgálatáról a Tvr. 15. §-ának (1) bek.-e rendelkezik.

Tvr. 15. § (1) A bejegyzési kérelem alapjául szolgáló okiratot a cégbíróóság abból a szempontból vizsgálja meg, hogy megfelel-e a jogszabályok rendelkezéseinek. Az okirat semmisségét hivatalból kell figyelembe vennie.

(2) Ha a cégbíróóság a kérelemhez mellékelt okirat semmisségét észleli, a bejegyzést kérőt – elutasítás terhe mellett – fel kell hívni érvényes okirat benyújtására.

(3) Ha a cégbíróóság olyan okirat semmisségét észleli, amely hatósági engedélyhez (jóváhagyáshoz) kötött, és a hatóság az engedélyt (jóváhagyást) megadta, erről a határozatot hozó hatóságot is értesíti.

Meghaladottá vált az a fejtegetés, amely a cégbíróóság ellenőrzési tevékenységét, illetve felülvizsgálati jogkörét próbálja elválasztani, mivel ma már mindkettő hivatalból történik. Egyébként a Ctvr. 7. §-ának (1)–(3) bek.-ét lényegében átvette a Tvr. 14. §-ának (2)–(4) bek.-e, azzal az eltéréssel, hogy szigorúbb rendelkezései sem csupán a gazdasági társaságokra vonatkoznak.

A bíróság a korábbi szabályozással azonosan – kötelező bejegyzés esetén – pénzbírsággal szankcionálhatja a kérelem benyújtásának, illetve az arra megállapított határidőnek az elmulasztását. A bejegyzési kérelemmel kapcsolatban a Pp. általános szabályai szerint hiánypótlásnak lehet helye. Cégügyekben gyakori, hogy hiánypótlás céljából – írásbeli felszólí-

Bejegyzés
a cégjegyzékbe

tás helyett – a cégbíróság a bejegyzést kérő képviselőjét személyesen hallgatja meg.

Az egyes cégformákról szóló jogszabályok elrendelik a bejegyzett adatok megváltozásának bejegyzését is. [Pl. az Átv. 11. §-ának (5) bek.-e, az Szvt. 16. §-ának (3) bek.-e vagy a Gt. tv. 23. §-ának (3) bek.-e.]

Ha a cégbíróság jogszabálysértést észlel, elutasítja a változás bejegyzése iránti kérelmet. Ilyenkor a cégbíróság a törvényességi felügyeleti jogkörében megfelelő szankciót is alkalmazhat. Kötelező bejegyzés esetén a bejegyzési kérelem elutasítása természetesen nem jelenti a kötelezettség megszűnését [Tvr. 14. § (5) bek.].

A bejegyzési kérelem alapját képező határozat

A Tvr. 15. §-ának (1) bek.-e már okiratról rendelkezik, és nem csak szerződésről.

Bejelentési kötelezettség, annak elmulasztása

A bejelentési kötelezettséget a Tvr. 14. §-ának (2) bek.-e írja elő, elmulasztását a 14. § (3) bek.-e szankcionálja.

Bejegyzett gazdasági társaság bejegyzési kérelmének elutasítása

A Ctvr. 3. §-ának (3) bek.-ét átvette a Tvr. 14. §-ának (4) bek.-e, de nemcsak gazdasági társaságokra vonatkozik, hanem bármely cégre.

Ha a cég, illetve a változás bejegyzése kötelező, és a cégbíróság a hiánypótlás elmulasztása miatt a bejegyzési kérelmet elutasítja, ez a bejegyzetési kötelezettség alól nem mentesít [Tvr. 14. § (5) bek.].

A Ctvr. 7. §-ának (4) bek.-ében írt szabályt a Tvr. 1. §-ának (3) bek.-e tartalmazza.

Törlés hivatalból

A Tvr. következetesen különbözteti meg a valamely, már a cégjegyzékben szereplő bejegyzés hivatalból való törlése, illetve magának a cégnek a hivatalból való törlése eseteit.

A Tvr. 14. §-ának (4) bek.-e esetében a bejegyzésre irányuló kérelmet utasítja el a cégbíróság, mivel a kérelem teljesítését jogszabályba ütközőnek találja. Ebben az esetben nincs szó törlésről, mivel a vitatott adat, jog vagy tény bejegyzésére sor sem került.

A Tvr. 21. §-ában szabályozott esetekben a bejegyzés már szerepel a cégjegyzékben.

Tvr. 21. § (1) Ha a cégjegyzékben szereplő bejegyzés alapjául szolgáló adat, jog vagy tény megváltozása folytán a bejegyzés jogszabályt sért, a cégbíróság a céget képviselője útján megfelelő határidő tűzésével felhívja a jogellenesség megszüntetésére, illetve az arra irányuló kérelem benyújtására.

(2) Ha a bíróság vagy más hatóság közlése alapján a cégbíróság a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének, felügyelő bizottsága tagjának, illetve könyvvizsgálójának a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény (Gt.) 29. §-ának (1)–(2) bekezdése szerinti elítéléséről vagy foglalkozástól való eltiltásáról szerez tudomást, a cégbíróság a céget megfelelő határidő tűzésével felhívja a jogellenesség megszüntetésére, illetve az arra irányuló kérelem benyújtására.

(3) Ha a könyvvizsgáló értesítése szerint a Gt. tv. 42. §-ában meghatározott esetekben a társaság legfőbb szerve a szükséges döntéseket nem hozta meg, a bíróság megfelelő határidő tűzésével felhívja a gazdasági társaságot a szükséges döntések meghozatalára.

(4) Ha a cég az (1)–(3) bekezdésben meghatározott esetekben az előírt határidőben a felhívásnak a következményekre történő figyelmeztetés ellenére nem tesz eleget, a cégbíróság a jogszabálysértő bejegyzést a cégjegyzékből hivatalból törli, illetve a 20. § (1) bekezdésében foglaltakat megfelelően alkalmazza.

A korábbiakhoz képest eltérő jogkövetkezmény, hogy a cégbíróság elsősorban a jogszabálysértő bejegyzést törli, és csak fokozatosan él a 20. § (1) bek.-ében foglalt intézkedési lehetőségekkel.

Magának a cégnek a törléséről intézkedik a Tvr. 23. §-a.

Tvr. 23. § (1) Ha a bíróság vagy más hatóság eljárása során a cég tényleges megszűnéséről tudomást szerez, ezt közli a cégbírósággal.

(2) A cégbíróság az (1) bekezdésben meghatározott esetben – vagy ha a cég megszűnéséről maga szerez tudomást – a cég törlésére irányuló eljárása során felhívja a cég képviselőjét vagy a cég jogutódját, hogy a cég törlése elleni kifogását a felhívás kézbesítésétől számított tizenöt napon belül terjessze elő. A cég törlése ellen az is kifogást emelhet, akinek a cég fennállásához jogi érdeke fűződik.

(3) Az (1)–(2) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell a fióktelep törlésére is.

Nyilvánvalóan hivatalból kerül sor magának a cégnek a törlésére akkor is, ha a cégbíróság a Tvr. 20. §-a (1) bek.-ének *f*) pontja alapján a céget megszüntnek nyilvánítja.

4. A cégnév (a kézikönyv 52. oldalához)

A könyv 55. oldalának utolsó bekezdésében a jogszabályi hivatkozás nyilvánvalóan téves: helyesen 1969: IX. tv.

A cégnévről ma már nem az igazságügy-miniszteri rendelet, hanem – helyesen – a Tvr. 3. §-a rendelkezik.

Cégnév

Tvr. 3. § (1) A cég elnevezésének a cég alapvető tevékenységét és tényleges formáját kell tükröznie, és nem kelthet olyan látszatot, amely ezekkel ellentétes.

(2) A cég elnevezése vezérszót is tartalmazhat. A vezérszó olyan kifejezés vagy mozaikszó, amely a névben az első helyen áll, és elősegíti a cég azonosítását, illetve más azonos vagy hasonló tevékenységű cégtől való megkülönböztetését. A cég elnevezésében a cég egyéb jellemzői (pl. cégjelző) is szerepelhetnek.

(3) A cégnyilvántartásba a cég rövidített elnevezése is bejegyezhető, amely a vezérszóból és a cég formájának megjelöléséből áll.

Tvr. 5. § (1) ... A cég elnevezése tartalmazhatja az egyéni vállalkozó, cégtulajdonos saját nevét, gazdasági társaság cégének az elnevezése pedig a tagjai nevét is.

A cégnévnek tehát csak két kötelező eleme van; a tevékenység megjelölése és a cégforma megjelölése. A cégvalódiság elve elsősorban az alapvető tevékenység és a cégforma megjelölésére vonatkozik, de az elnevezés egyéb elemeinek is meg kell felelniük a valóságnak, nem kelthetnek megtévesztő látszatot. Vagyis egy helyi jelentőségű cég nem keltheti azt a látszatot, mintha működése az ország jelentős területére kiterjedne.

A vezérszó csupán lehetséges tartalom. A vezérszó a cég azonosításának, illetve más azonos vagy hasonló tevékenységű cégtől való megkülönböztetésének lehet az eszköze. A vezérszó a cég elnevezésében első helyen áll. Megválasztásában a cégeknek a Tvr. széles körű lehetőséget ad. A vezérszó gyakran a cég elnevezésében előforduló szavak kezdőbetűiből, szótagjaiból áll, vagy egyéb módon létrehozott mozaikszó. Vezérszónak választható olyan kifejezés is, amely csak képzettársítással utal a cég valamilyen tulajdonságára, vagy szerepe csupán a cég elnevezésének egyéniesítése.

A cég elnevezésében a cég egyéb jellemzői is szerepelhetnek. Ezek közé tartozik a cégjelző. A cégjelző bármilyen szó lehet, amely pl. a működés helyére, a földrajzi környezet megjelölésére utal.

A cég rövidített elnevezésének használata már régóta elterjedt, a köztudat sok céget a rövidített elnevezés szerint tart számon. Ezért a Tvr. lehetővé tette, hogy a cégnyilvántartásba a teljes cégnév mellett a vezérszóból és a cég formájának megjelöléséből álló rövidített elnevezés is bejegyezhető legyen.

A Tvr. a vezérszón és a cégjelzön kívül más fogalmakat nem használ.

Tvr. 5. § (5) A cég elnevezésében – a vezérszón kívül – rövidítés csak kivételesen és indokolt esetben használható. E korlátozás nem vonatkozik a cég formáját jelölő közismert rövidítésre (rt., kft.), illetve a cég rövidített elnevezésére.

5. A cégekizárólagosság követelménye (a kézikönyv 59. oldalához)

Tvr. 4. § (1) A cég elnevezésének a cégbíróság illetékességi területén azonos vagy hasonló tevékenységet folytató más cégek elnevezésétől világosan különböznie kell. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a cég elnevezésének arra a részére, amely a cégtulajdonos természetes személy személynevével azonos.

(2) A cég elnevezésének az ország területén azonos vagy hasonló tevé-

kenységet folytató más cégek elnevezésétől is különböznie kell, ha ilyen cég működése köztudomású vagy arról a cégbíróságnak tudomása van.

A Tvr. kénytelen volt visszatérni az ún. megyei priorálásra, mivel az országos nyilvántartás az 1985. évi elképzelések ellenére még mindig nem készült el. A cégbíróságok ennek hiányában az országos vizsgálatot nem képesek elvégezni, és teljesíthetetlen kötelezettséget nem lenne szerencsés a jogszabályban előírni.

A cégekizárólagosság elve alól kivételt képez az egyéni vállalkozók személyneve. A Tvr. ugyanis ennek a használatához fűződő érdeket nagyobb súlyúnak tartja a cégelnevezés védelménél. Ilyen esetben más módon kell a cégek különbözőségéről meggyőződni (pl. a cégjegyzék egyéb adatai alapján).

Vannak olyan országosan ismert cégek, amelyek működése köztudomású. Elvárható, hogy a cég, illetve a cégbíróság erre figyelemmel legyen, és azonos vagy hasonló tevékenységet folytató, azonos elnevezésű cég bejegyzésére ne kerüljön sor.

6. A cégvalódiság követelménye (a kézikönyv 61. oldalához)

A Ctvr. 9. §-ának (1) bek.-ében foglalt szabályt a Tvr. 3. §-ának (1) bek.-e tartalmazza.

Ország, közigazgatási egység nevének, az „országos”, „magyar” vagy „nemzeti” és ezekhez hasonló jelzőknek, a történelem kiemelkedő személyiségei nevének felvételét a cégnévbe a Tvr. 5. §-ának (2) bek.-e szabályozza. Az egyszerűsítés érdekében a Tvr. leszűkítette a név vagy jelző felvételét engedélyező szervek körét. A kiemelkedő történelmi személyiség nevének felvétele esetében az MTA, minden más esetben pedig – a helyi tanács helyett – a megyei (fővárosi) tanács vb illetékes szakigazgatási szerve adja meg a hozzájárulást.

Olyan név felvételéhez, amelyhez másnak jogvédte érdeke fűződik, változatlanul a jogosult hozzájárulásához van szükség. Ez áll a cégnév, a vezérszó, szóvédjegy vagy szabadalom megnevezésének átvételére is.

Közigazgatási
egység neve

7. A cégszabatosság követelménye (a kézikönyv 65. oldalához)

A Ctvr. 10. §-ának szabályozását a Tvr. 5. §-ának (1), (4)–(5) bek.-e tartalmazza. A cégbíróság a fordítás hitelesítését csak kétség esetén rendeli el. A Tvr. 5. §-a (3) bek.-ének rendelkezése a Cvhr.-ből került át a Tvr.-be.

Tvr. 5. § (3) Ha az elnevezés az okiratban nem latin betűs írásmóddal szerepel, azt a cégnyilvántartásba latin betűs átírással is be lehet jegyezni.

III. FEJEZET

1. A cégeljárás általában (a kézikönyv 68. oldalához)

A cégbíróság
eljárása során
alkalmazott
eljárásjogi
jogszabályok

A Ctvr. félreérthető 14. §-a helyett a Tvr. mind a cégnyilvántartásra, mind pedig a cégek törvényességi felügyelete során követendő eljárásra egyértelműen szabályozza az alkalmazandó jogszabályokat.

Tvr. 25. § (1) Ha e törvényerejű rendeletről és a cégbíróság eljárásának nemperes jellegéből más nem következik, a cégnyilvántartás és a cégek törvényességi felügyelete során a Polgári perrendtartás szabályait megfelelően alkalmazni kell.

(4) Felhatalmazást kap az igazságügy-miniszter, hogy

a) a cégjegyzék szerkesztésének és vezetésének részletes szabályait, a cégjegyzékbe bejegyzendő adatok, jogok és tények körét, a cégbejegyzési eljárás rendjét, a hivatalos lapban közzéteendő közlemény megszerkesztésének módját, valamint a közzétételért járó költségtérítés összegét rendelettel megállapítsa,

b) kialakítsa a cégbíróságoknál nyilvántartott cégek adatainak országos nyilvántartását, valamint

c) közzétegye a cégformák hiteles fordítását és az engedélyhez kötött tevékenységek jegyzékét.

Általános
illetékességi ok

A szabályt a Cvhr. helyett a Tvr. 7. §-a tartalmazza azzal az eltéréssel, hogy már itt említés történik a cégbíróság másik feladatáról, a cégek törvényességi felügyeletéről.

Kizárólagos
illetékesség

A Cvhr. 15. §-ának (2) bek.-ében meghatározott kizárólagos illetékesség megszűnt. A Cvhr. módosításáról rendelkező 8/1989. (VII. 20.) IM rendelet csupán ennek a szabálynak a hatályon kívül helyezéséről rendelkezett. Az 1989. augusztus 1. után megindított ügyekben a kizárólagos illetékességre vonatkozó szabályt már nem lehetett alkalmazni. Ezen a Tvr. sem kívánt változtatni.

A fióktelep és
a főtelep

A főtelep fogalmát a Tvr. nem ismeri, a fióktelep fogalmát pedig a korábbinál sokkal egyértelműbben határozza meg. A cég fióktelepe a cég azon telephelye, amely a cég székhelyétől közigazgatásilag eltérő helyen van (Tvr. 6. §).

Tvr. 9. § (2) A cég fióktelepéről – a fióktelep szerint illetékes cégbíróságnál – külön cégjegyzéket kell vezetni, ha a cég székhelye és a fióktelepe más-más cégbíróság illetékessége alá tartozik.

2. A cégjegyzék vezetése, a cégbejegyzés iránti kérelem (a kézikönyv 72. oldalához)

A Ctvr. 6. §-ának (1) bek.-ét lényegében változatlanul tartalmazza a Tvr. 14. §-ának (1) bek.-e.

A cégbejegyzési eljárás fő szabálya, hogy a bejegyzés kérelemre történik. Hivatalból való bejegyzésre csak a jogszabály ilyen értelmű rendelkezése esetén van lehetőség. A Tvr. a bejegyzési kérelem előterjesztésére formakényszert állít fel, a bejegyzési kérelemmel együtt a cégformának megfelelő kitöltött nyomtatványt is be kell nyújtani a cégbírósághoz (R. 6. §). A nyomtatvány tartalmáról a bejegyzési eljárás részletes szabályozása körében az igazságügy-miniszteri rendelet rendelkezik. A kérelem előterjesztésének határidejét az egyes cégformákról szóló jogszabályok határozzák meg.

Az adóhatóság értesítésére vonatkozó szabályt az új jogszabályok már nem tartalmazzák.

3. A kérelem alakiságaira vonatkozó általános szabályok (a kézikönyv 73. oldalához)

A bejegyzési kérelemben csupán azt kell meghatározni, hogy a cégbíróságtól a kérelmező milyen döntést vár (pl. kéri a cég bejegyzését). A nyilván tartandó adatokat a kitöltött nyomtatványok tartalmazzák.

4. A valamennyi cégforma esetén bejegyzendő adatok (a kézikönyv 77. oldalához)

R. 2. § A nyomtatványon a kérelmező valamennyi cégforma esetében, ha a jogszabályi feltételek fennállnak – az alábbiakban feltüntetett rovatszámok alatt – köteles a következő adatokat feltüntetni:

- a) a cég formáját (1),
- b) a cég elnevezését (2),
- c) a cég rövidített elnevezését (3),
- d) a cég idegen nyelvű elnevezését (4),
- e) a cég székhelyét (5),
- f) a cég telephelyét, ha a cégnek nincs székhelye, illetve ha a telephelyen is történik ügyintézés (6),
- g) a fióktelep helyét (7),
- h) a társasági szerződés (alapszabály, alapító okirat, létesítő okirat) kel-tét (8),
- i) a cég tevékenységi körét az egységes állami statisztikai rendszerben meghatározott jelöléssel (9),
- j) a tevékenység megkezdésének időpontját, illetve a működés megkezdé-

sének időpontját, ha ez utóbbi az alapszabály (társasági szerződés) keltétől (elfogadásától) eltér (10),

k) a cég működésének időtartamát (határozott vagy határozatlan) (11),

l) az induló vagyonát, a törzstőke, az alaptőke összegét (12),

m) a cégjegyzés módját (13),

n) a cégjegyzésre jogosultság korlátozását (14),

o) a cégjegyzésre jogosultak (pl. képviselők, vezető tisztségviselők, igazgató, elnök) nevét, lakóhelyét (személyi szám, irányítószám, helység, utca, házszám) és tisztségét (15),

p) átalakulás folytán létrejött cég esetében a jogelőd cég volt cégjegyzékszámát (16).

A Cvhr. mellékletei nincsenek már hatályban. Lényegesebb rendelkezéseiket a R. tartalmazza többnyire újraszabályozva azokat. Az új nyilván tartási rendszerben alkalmazott nyomtatványon minden cégforma esetén fel kell tüntetni bizonyos adatokat. Ilyen a cég formája, a cégjegyzés módja stb. Minden adat meghatározott rovatszámot kap a nyomtatványon. Pl. a cégjegyzés módja a 13. rovatszám alatt szerepel. Összesen 16 konstans rovat van. A cég formájának megfelelő különleges adatokat tartalmazó nyomtatványon a rovatok értelemszerűen a 17-es számmal kezdődnek. Ha az adott rovatszám alatt – akár a konstans adatokat, akár a különleges adatokat tartalmazó nyomtatványon – több adatot kell feltüntetni, kiegészítő lapot kell használni a megfelelő rovatszámra utalással. A nyomtatványt a cég bejegyzésére irányuló kérelemmel együtt kell benyújtani a cégbírósághoz (R. 2., 3. és 6. §).

A konstans adatokra utaló rovatok között is lehet olyan, amely a konkrét cég esetében éppen nem aktuális (pl. nincs fióktelepe), ezért ezt a rovatot a nyomtatvány kitöltésekor ki kell húzni.

R. 4. § (1) A nyomtatványnak valamennyi cégforma esetében tartalmaznia kell az alábbi rovatokat is, amelyeket – jogszabályban meghatározott feltételek bekövetkezése esetében – a cégbíróság tölt ki:

a) a cégjegyzék számát,

b) a cég adószámát,

c) a szanalási eljárás megindulását,

d) a szanalási eljárás befejezését (lezárását),

e) a felszámolás (egyszerűsített felszámolás) megindítása közzétételének időpontját,

f) a felszámolás (egyszerűsített felszámolás) befejezését (megtörténtét),

g) a gazdasági társaság végelszámolása közzétételének időpontját,

h) a gazdasági társaság végelszámolásának befejezését,

i) a cég törlésének időpontját,

j) a cég törlésének módját („a cég kérelemre törölve”, illetve a „cég hivatalból törölve”),

k) a cég átalakulása esetén a jogutód cég cégjegyzékszámát.

(2) A cég adószámát a cég adataiban bekövetkező első változás bejelentésekor köteles a cég közölni. Ennek alapján a megfelelő rovatot a cégbíróság tölti ki.

R. 5. § Ha az összes adat feltüntetésére a megfelelő rovat nem tartalmaz elegendő helyet, a további adatokat ugyanazon rovatszám alatt a kiegészítő nyomtatványon kell folytatólagosan feltüntetni.

Ez vonatkozik a hivatalból bejegyzendő adatok feltüntetésére is.

R. 11. § (1) A bejegyzési kérelem a cégbírósághoz érkezésekor a cégbíróság által vezetett nyilvántartási könyvben cégjegyzékszámot kap. A nyilvántartási könyv egyes rovatait – az iratok hollétére vonatkozó adatok kivételével – kézi nyilvántartás esetében úgy kell kitölteni, hogy a korábbi bejegyzések is láthatóak maradjanak.

(3) A cégjegyzékszám 10 számjegyű, amelyből az első két szám a cégbejegyzés helyét (a megyét) jelöli, a második két szám a cég formájára utal, a további hat szám pedig sorszámként szolgál. A cégjegyzékszám meghatározásához szükséges adatokat a melléklet tartalmazza.

R. 3. § (1) A cég formájának megfelelő különleges adatokat tartalmazó nyomtatványon a kérelmezőnek a megfelelő rovatokban a következő adatokat is fel kell tüntetnie:

a) állami vállalat, tröszt, tröszti vállalat, szövetkezet országos képviseleti szervének, társadalmi szervezetnek és egyesületnek a vállalata, valamint leányvállalat esetében:

aa) a vállalat típusát,

ab) az alapító, illetve létesítő szerv megnevezését, az okirat számát,

ac) az irányítási formát;

b) szövetkezet esetén a szövetkezet típusát;

c) közkereseti társaság esetében a társaság tagjainak nevét, székhelyét vagy lakóhelyét (személyi szám, cégjegyzékszám, irányítószám, helység, utca, házszám);

d) gazdasági munkaközösség esetében a tagok nevét és lakóhelyét (személyi szám, irányítószám, helység, utca, házszám);

e) jogi személy felelősségvállalásával működő gazdasági munkaközösség esetében a gazdasági munkaközösség tevékenységéért felelősséget vállaló jogi személy nevét és székhelyét (irányítószámát, helység, utca, házszám, cégjegyzékszám);

f) betéti társaság esetében:

fa) a társaság beltagjainak nevét, székhelyét vagy lakóhelyét (személyi szám, cégjegyzékszám, irányítószám, helység, utca, házszám),

fb) a társaság kültagjainak nevét, székhelyét vagy lakóhelyét (személyi szám, cégjegyzékszám, irányítószám, helység, utca, házszám),

fc) a társaság kültagjai betétjeinek együttes összegét;

g) egyesülés esetén a tagok nevét és székhelyét (irányítószám, helység, utca, házszám, cégjegyzékszám);

- h) közös vállalat esetében:
  - ha) a közös vállalat tagjainak nevét és székhelyét (irányítószám, helység, utca, házszám, cégjegyzékszám),
  - hb) a közös vállalat csatlakozó tagja felelősségének korlátozását;
- i) a korlátolt felelősségű társaság esetében:
  - ia) az egyes tagok törzsbetétjeinek nagyságát,
  - ib) a könyvvizsgáló nevét (cégét) és lakóhelyét (személyi szám, irányítószám, helység, utca, házszám),
  - ic) a felügyelő bizottsági tagok nevét és lakóhelyét (személyi szám, irányítószám, helység, utca, házszám);
- j) részvénytársaság esetében:
  - ja) a bemutatóra szóló részvények számát és névértékét,
  - jb) a névre szóló részvények számát és névértékét,
  - jc) a kibocsátandó átváltoztatható kötvények számát és névértékét,
  - jd) a kibocsátandó elővásárlási jogot biztosító kötvények számát és névértékét,
  - je) a társasági határozatok, valamint a közgyűlési meghívók közzétételének módját,
  - jf) a könyvvizsgáló nevét (cégét) és lakóhelyét (személyi szám, irányítószám, helység, utca, házszám),
  - jg) a felügyelő bizottsági tagok nevét és lakóhelyét (személyi szám, irányítószám, helység, utca, házszám),
  - jh) a részvénytársaság más társaság közvetlen irányítása alá kerülését;
- k) egyéni cég esetében a cégtulajdonos nevét és lakóhelyét (személyi szám, irányítószám, helység, utca, házszám);
- l) külföldiek magyarországi közvetlen kereskedelmi képvisellete, információs vagy szerviz irodája esetében:
  - la) a cég nevét és székhelyét (ország, helység, utca, házszám),
  - lb) az engedélyező szerv megnevezését,
  - lc) az engedély számát és keltét,
  - ld) a működésre engedélyezett időtartamot.

Látható tehát, hogy a korábbi szabályozáshoz képest a konstans adatok száma megnőtt (16), míg az egyes cégformákra vonatkozó különleges adatok száma minimális. Ennek alapján ugyanazt a nyomtatványt valamennyi cégforma esetében fel lehet használni. A rovatszámok alatt megadott kérdések mintegy „megvezetik” a kérelmező válaszát, így a rovatok kitöltése nyilvánvalóan lényegesen egyszerűbb, mint korábban a mellékletben felsoroltak leírása magában a bejegyzési kérelemben. Ez a könnyebbség jelentkezik a bírói munkában is, mivel a nyomtatvány adatainak ellenőrzése egyszerűbb, mint a bejegyzési kérelemben ömlesztett adatok áttekintése, a szerkesztési munka pedig az A-, B-, C-lapokhoz képest elenyésző.

R. 11. § (4) A cégbíróság a cég bejegyzését a benyújtott cégjegyzék nyomtatvány első példányára vezetett végzéssel rendeli el, és a nyomtatvány első példánya maga a cégjegyzék.

(5) Átütés, javítás vagy egyéb alaki hiba esetében a cégbíróság hiánypótlásra történő felhívás helyett – kivételesen indokolt esetben – a cégjegyzéket elkészítheti.

(6) Ahol annak technikai feltételei fennállnak, a cégjegyzék adatairól számítógépes nyilvántartás is készül.

Ugyanaz a rovat minden cégforma esetében ugyanazt jelenti, pl. székhelyet, tevékenységi kört. Az, hogy a változások bejegyzése is kötődik a rovatszámhoz, illetve a rovaton belüli alszámhoz – különösen számítógépes nyilvántartás esetén – rendkívül áttekinthetővé teszi a cégjegyzéket, hiszen az adatok változása világosan nyomon követhető.

6. A kérelem kötelező mellékletei (a kézikönyv 79. oldalához)

A Tvr. és a R. e körben is teljesen új szabályokat hozott.

R. 7. § (1) A bejegyzési kérelemhez mellékelni kell a cég létesítésére vonatkozó okiratnak (alapító, illetve létesítő határozat, szerződés, alapszabály) egy eredeti és két hiteles másolati összefűzött példányát, fióktelep bejegyzése esetén további egy hiteles másolati példányát. A létesítésre vonatkozó okirat hiányában a cég létrejöttének módjára kell utalnunk.

(2) A bejegyzési kérelemhez eredetiben mellékelni kell a hiteles cégálírási nyilatkozatokat, továbbá, ha a cég létrejöttéhez vagy tevékenységéhez hatósági engedély szükséges, azt is.

(3) Az egyéb okiratokat hiteles másolatban is mellékelni lehet. A bejegyzést kérő a másolatban is benyújtható okiratot – annak eredeti példánya felmutatásával – egyszerű másolatban is csatolhatja. Ebben az esetben a cégbíróság igazolja, hogy a másolat az eredetivel megegyezik.

(4) A cég létesítésére vonatkozó okirat és a hiteles cégálírási nyilatkozat egy eredeti példányát az iratoknál kell tartani, míg a további (hiteles másolati) példányait – bejegyzési záradékkal ellátva – a kérelmezőnek kézbesíteni kell.

(5) A cég létesítésére vonatkozó okirathól legfeljebb öt, a hiteles cégálírási nyilatkozatból legfeljebb tíz példányt lehet illetékmentesen záradékkal kiadni. Ennél több példány kiadása esetén példányonként a hiteles másolatnak megfelelő illetéket kell megfizetni.

A hiteles cégálírási nyilatkozatra vonatkozó szabályozás nem változott, azt a Tvr. 12. §-ának (1)–(2) bekezdése tartalmazza.

A R. a cégjegyzékhez hasonlóan a csatolandó mellékletek tekintetében is azt a logikát követi, hogy előbb a minden cégforma, illetve a szinte valamennyi gazdasági társaság esetében csatolandó iratokról szól, majd külön felsorolja az egyes cégformákhoz speciálisan szükséges iratokat.

Ezeket célszerűbb az egyes cégformák ismertetésénél felsorolni (R. 8–10. §).

A R.-ben felsorolt mellékletek mellett az anyagi jogi szabályok természetesen egyéb mellékleteket is előírhatnak. Pl. a Bt. is ír elő különleges mellékleteket. A Tvr. és a R. nem vállalkozhat valamennyi melléklet felsorolására, csupán a leggyakoribb, legtipikusabb mellékleteket próbálta összegyűjteni.

7. A cégjegyzék C-részére vonatkozó adatok (a kézikönyv 80. oldalához)

A korábban a C-részre bejegyzett adatok a 16 konstans adat részét képezik. A cégjegyzés módjára vonatkozó, illetve a cégjegyzési jog korlátozására vonatkozó korábbi szabályokat a Tvr. tartalmazza, lényegében a korábbival azonos módon [Tvr. 11. § (1)–(2) bek., 13. §].

A cégjegyzés fogalmát a Tvr. a gyakorlatban kialakult tartalom szerint használja. Ennek értelmében a cégjegyzés a cég nevében tett írásbeli jognyilatkozatok (pl. szerződések) aláírását jelenti. A cégjegyzés és a képviselő egymással összefüggő, de nem azonos fogalmak. A cégjegyzésre való jogosultság ugyan feltételezi a képviselő jogát, a képviselő azonban – szóban vagy írásban – jognyilatkozatot tehet cégjegyzési jogosultság nélkül is, általában megbízási szerződés, meghatalmazás vagy jogszabály rendelkezése alapján.

A cégjegyzésre való jogosultság bejegyzésének az a célja, hogy a céggel jogi kapcsolatba lévő felek a képviselői jog fennállásának kutatása és igazolása nélkül közhiteles tudomást szerezhessenek arról, hogy a cég nevében ki írhat alá jognyilatkozatot, és arról is, ha a cégjegyzésre jogosultak képviselői joga korlátozott.

A cég képviselőt jogszabály, szervezeti és működési szabályzat, alapszabály, társasági szerződés vagy egyéb rendelkezés alapján állandó jelleggel ellátó személy cégjegyzésre való jogosultságának bejegyzése kötelező. Ilyen jogszabály pl. a Ptk. 31. §-ának (6) bek.-e, amely szerint az állami vállalatot igazgató képviseli, aki ezt a jogkörét az ügyek meghatározott csoportjára nézve a vállalat dolgozójára átruházhatja. A szövetkezetet a Ptk. 44. §-a értelmében az elnök, akadályoztatása esetén az elnökhelyettes képviseli, nincs azonban akadálya annak, hogy az alapszabály meghatározott szempontok szerint másként rendezze a szövetkezet képviselőt. A Gt. tv. differenciáltabban szabályozza a cégjegyzést. Az általános szabályok között a Gt. tv. 43. §-ának (2) bek.-e a vezető tisztségviselők és a képviselői jogkörrel felruházott dolgozók aláírásáról rendelkezik, ehhez azonban több, az egyes társasági formákra vonatkozó speciális rendelkezés csatlakozik.

A cégjegyzésre jogosultak feltüntetésének összhangban kell lennie az anyagi jogszabályok rendelkezéseivel, illetve a társasági szerződéssel, alapszabállyal vagy szabályzattal.

A R. e körben is alapvetően új szabályokat hozott.

A cégbejegyzés
változására
irányuló kérelem

R. 12. § (1) A változás bejelentése – a cégjegyzék számának feltüntetésével – a változás bejelentő nyomtatvány négy példányának benyújtásával történik. A változás bejegyzését arra a rovatszámra utalással kell kérni, amely rovatszámú adatot, jogot vagy tényt a változás érint, és pontosan meg kell jelölni a megváltozott és az új adatot, jogot vagy tényt is. Egy nyomtatványon több adat változása is bejelenthető. A nyomtatványt a 6. §-ban meghatározott kérelemmel együtt kell benyújtani a cégbírósághoz. A kérelemhez csatolni kell a változás igazolásául szolgáló okiratokat.

(2) A cégbíróság a cégre vonatkozó első változás bejelentésekor kézi nyilvántartással vagy – ha ennek technikai feltételei fennállnak – számítógéppel megnyitja a változások jegyzékét, amelyben a cégtípusnak megfelelő cégjegyzék minden rovata külön lapot (részt) képez. A cégbíróság az egyes változásokra vonatkozó végzés meghozatalának sorrendjében, a rovatszámnak megfelelő külön lapon (részben) arab számmal jegyzi be a változást (pl. 8/1., 8/2., 8/3.), és feltünteti a változás bejegyzésének időpontját is. Ha a változás a társasági szerződés (alapszabály, alapító okirat, létesítő okirat) módosítását jelenti, a bejegyzés időpontján kívül a módosítás keltét is fel kell tüntetni. A változások jegyzékén a cégjegyzékszámnak is szerepelnie kell.

A változás bejelentő nyomtatvány változási jegyzékként is szolgálhat, ha a cég csupán egy adat változását közli azon, vagy több adat változása esetén azok ugyanazon rovatszámra vonatkoznak, pl. a 06/002 és a 06/003 alszámú telephelyek helyett más telephelyet jelentenek be. Ilyen esetben a cégbíróság a „bejelentő lap” szavakat kihúzza, és az ugyanazon rovatszámra vonatkozó ilyen változási jegyzékeket egy csoportban kezeli.

R. 12. § (4) Ha a cégjegyzék rovatát a cégbejegyzési kérelem benyújtásakor a kérelmezőnek kell kitölteni, a cégbíróságnak a cégjegyzékben megjegyzésként a rovatot érintő első változás bejelentésekor fel kell tüntetnie a változások jegyzéke megfelelő rovatának megnyitását.

(5) A cégbíróság a változás bejegyzését a változás bejelentő nyomtatvány első példányára vezetett végzéssel rendeli el, mely a változási jegyzékbe történő bejegyzésig hitelesen tanúsítja a bírói végzéssel elfogadott változást.

R. 13. § (2) A változások jegyzékében a módosított vagy törölt bejegyzésnek megállapíthatónak kell maradnia, ezért a megváltozott bejegyzést alá kell húzni.

R. 14. § A cégbíróság a cég bejegyzéséről – mind kézi, mind számítógépes nyilvántartás esetén – a cégjegyzék nyomtatvány, a változás bejegyzéséről pedig a változások bejelentésére szolgáló nyomtatvány végzéssel záradékolt példányainak kézbesítésével értesíti a kérelmezőt.

A változás bejelentő lap kitöltésére vonatkozóan az ügyfeleknek segítséget nyújt a 155/D nyomtatványon adott tájékoztató. A változási jegyzék-

kel kapcsolatos bírósági ügyvitel részletes szabályait is tartalmazó tájékoztató szintén e kiegészítés mellékletét képezi.

8. A cég törlésére irányuló kérelem (a kézikönyv 81. oldalához)

A cégjegyzék számának meghatározása a korábbiaktól eltérően történik. A cégjegyzék számának meghatározásához szükséges adatokat a R. melléklete tartalmazza, amelyet 1. sz. mellékletként közlünk [R. 11. § (3) bek.].

Ma már a Tvr. 1. §-ának (3) bek.-e tartalmazza, hogy az a bejegyzett cég, amelynek a bejegyzését jogszabály nem teszi kötelezővé, bármikor indokolás nélkül kérheti a cégnyilvántartásból való törlését.

A 7. pont alatt kifejtettek alapján a törlés is változás.

9. Fióktelep bejegyzése (a kézikönyv 82. oldalához)

A Cvhr. 7. § (1) bek.-ében foglalt szabályt a Tvr. 9. §-ának (2) bek.-e tartalmazza, a Cvhr. 7. §-ának (2) bek.-e tartalmilag is hatályát veszti.

A Cvhr. 16. §-ában foglalt szabályozás alapvetően hasonlít a hatályos szabályokra, az eltérésekre tekintettel azonban közöljük az új szabályokat.

R. 15. § (1) A cég bejegyzését követően a fióktelep bejegyzése iránti kérelmet – ide értve az arra vonatkozó változás bejegyzését is – a cég székhelye szerint illetékes cégbírósághoz kell benyújtani. Minden fióktelep vonatkozásában önálló kérelmet kell előterjeszteni. A cégformának megfelelő nyomtatványon csak az 1–7. rovatszám alatti adatokat kell feltüntetni.

(2) A bejegyzési kérelemhez mellékelni kell:

- a) a fióktelep létesítésére vonatkozó okirat egy példányát,
- b) a cég létesítésére vonatkozó okirat egy példányát.

(3) Ha a fióktelepnek külön képviselője van, a kérelemhez a képviselő megbízását és hiteles cégeljárás nyilatkozatát mellékelni kell. A képviselőre vonatkozó bejegyzéseket is az (1) bekezdés szerint illetékes cégbíróság fogadatosítja.

(4) A cégbíróság a kérelmet és mellékleteit, valamint a kérelmező cég költségére kiállított cégmásolatot megküldi a fióktelep helye szerint illetékes cégbíróságnak.

(5) Az (1)–(4) bekezdések rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha a fióktelep bejegyzését a cég bejegyzésével egyidejűleg kérik.

10. A kérelem előterjesztése (a kézikönyv 83. oldalához)

A Cvhr. 17. §-ának (7) bek.-ében foglalt korábbi kötelezettség megszűnt.

A törzskönyvi nyilvántartás megszűnésére és a cégbíróági bejegyzések konstitutív hatályának kiszélesítésére tekintettel új szabályt tartalmaz a Tvr. 14. §-ának (2) bek.-e, amely a határidő számításának háromféle kezdő időpontját adja meg:

- a) a cég bejegyzésére irányuló kérelem esetére,
- b) a változás bejegyzésére irányuló kérelem esetére, illetve
- c) a hatósági engedély megadása esetén.

Ezt a szabályt változatlanul tartalmazza a Tvr. 14. §-ának (3) bek.-e.

A kérelem előterjesztésének határideje

A mulasztás általános jogkövetkezményei

11. A kérelem elbírálása (a kézikönyv 86. oldalához)

A hiánypótlásra nézve a Cvhr. a Pp. szabályaival lényegében azonos rendelkezést tartalmazott, éppen ezért az új szabályozás ezt az ismétlést mellőzi.

A Cvhr. 20. §-a (1) bek.-ének szabályát részben átvette a Tvr. 14. §-ának (5) bek.-e.

A hiánypótlás

A mulasztás jogkövetkezményei

Tvr. 14. § (5) Ha a cég – vagy a változás – bejegyzése kötelező, és a cégbíróság a hiánypótlás elmulasztása miatt a bejegyzési kérelmet elutasítja, ez a bejegyeztetési kötelezettség alól nem mentesít.

A cégbíróság – pénzbírság kiszabása mellett – a Tvr. 20. §-ában foglalt intézkedésekkel szoríthatja a céget kötelezettsége teljesítésére.

12. Egyes eljárásjogi intézmények alkalmazása (a kézikönyv 87. oldalához)

Tvr. 16. § (1) A cégbíróság az adatok, jogok, illetve tények bejegyzéséről a benyújtott okiratok alapján dönt, de további okirat csatolására vagy bemutatására felhívhatja a céget, ha az a bejegyzendő adat, tény, vagy jog igazolásához szükséges. Ezen kívül bizonyítás felvételének helye nincs.

(2) Ha a bejegyzési kérelem valamely része a cég vagy a változás bejegyzésével egyidejűleg nem teljesíthető, mert a cég tevékenységi körének egy részéhez hatósági engedély beszerzése vagy további okirat csatolása szükséges, a cégbíróság az eljárást részben felfüggesztheti.

A nemperes eljárásokra jellemzően bizonyításnak általában a peres eljárásban ismertnél jóval szűkebb körben van helye. A cégbíróági eljárásban az adatok, jogok, illetve tények bejegyzése során a cégbíróság a benyújtott okiratok alapján dönt.

A nemperes eljárások jellegéből következően az eljárás felfüggesztésére általában nem kerülhet sor. A cégbejegyzési eljárás során előfordulhat azonban, hogy a cég csupán tevékenységi köre egy részéhez köteles hatósági engedélyt beszerezni. A célszerűség is azt kívánja, hogy a céget az engedély hiánya a tevékenységi kör többi részének folytatásában ne akadályozza. Erre tekintettel a Tvr. lehetőséget ad az eljárás részbeni felfüggesztésére.

Tvr. 16. § (3) A bejegyzés iránti kérelem visszavonása, illetve a kérelem okának bejegyzés előtti megszűnése esetén a cégbíróság az eljárást megszünteti.

A gyakorlatban előforduló esetekre kíván a Tvr. ezzel megoldásul szolgálni. Akár haláleset, akár más ok miatt előfordulhat, hogy a kérelem benyújtása után a bejegyzés „okafogyottá” válik. Ilyen esetben – a kérelemtől történő elállás analógiájára – a cégbíróság az eljárást hivatalból megszünteti.

13. Az ügyész részvétele a cégbejegyzési eljárásban (a kézikönyv 89. oldalához)

Az ügyész
fellebbezési joga

Tvr. 17. § (3) A végzést a kérelmezőnek kézbesíteni kell. A kérelemnek helytadó végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Az ügyész fellebbezési jogára vonatkozó igen vitatható szabályt az új szabályozás nem tartalmazza.

14. A cégbíróság határozata (a kézikönyv 92. oldalához)

A Cvhr. 21. és 22. §-ainak tartalmát átvette a Tvr. 15. §-a, illetve 16. §-ának (1) bek.-e.

A cég megalakulása törvényességének vizsgálata körében a cégbíróságnak vizsgálnia kell, hogy a bejegyzés alapjául szolgáló kérelem formája és tartalma megfelel-e a jogszabályok rendelkezéseinek, továbbá a társasági szerződésben vagy az alapszabályban nem észlelhető-e érvénytelenséget előidéző rendelkezés vagy hiányosság.

Ha az okirat semmisségét észleli a cégbíróság, felhívja a bejegyzést kérőt az érvényes okirat benyújtására. Ha hatósági engedéllyel ellátott okirat semmisségét észleli, a cégbíróság erről a határozatot hozó hatóságot is értesíti, hogy az a szükséges intézkedéseket megtehesse.

A bejegyzést
elrendelő
határozat

A bejegyzést elrendelő határozatra vonatkozó szabályok megváltoztak.

Tvr. 17. § (1) A cégbíróság a bejegyzésről – ide értve a változás és a törlés (megszűntnek nyilvánítás) bejegyzését is –, illetve a kérelem elutasításáról

végzéssel határoz. A cégjegyzékbe bejegyzésnek csak a cégbíróság végzése alapján van helye.

(2) A bejegyzést elrendelő végzést – a hivatalból történő törlés (megszűntnek nyilvánítás) esetét kivéve – indokolni nem kell.

(3) A végzést a kérelmezőnek kézbesíteni kell. A kérelemnek helytadó végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

R. 11. § (4) A cégbíróság a cég bejegyzését a benyújtott cégjegyzék nyomtatvány első példányára vezetett végzéssel rendeli el, és a nyomtatvány első példánya maga a cégjegyzék.

R. 12. § (5) A cégbíróság a változás bejegyzését a változás bejelentő nyomtatvány első példányára vezetett végzéssel rendeli el...

A kérelmezőnek történő kézbesítésről a R. 14. §-a rendelkezik.

A nyomtatványok bevezetésével a végzés tartalma is lényegesen egyszerűbb, mint korábban volt, hiszen elegendő ha a végzés a nyomtatvány záradékolásával annak tartalmát igazolja, így a végzést is tipizálni lehet.

A bejegyzést elrendelő végzést általában nem kell megindokolni, kivéve azt az esetet, ha a cég hivatalból való törlésére vagy megszűntnek nyilvánítására kerül sor. Az ügyési fellebbezési jogra utalás elmaradásával a könyvben felvetett ellentmondás esett.

A Cvhr. 26. §-ának (2) bek.-e már nem hatályos, de szabályozása ma is élő, mivel az a Pp.-ből következik.

A kérelmet
elutasító
határozat

A határozat kijavítására a Pp. szabályait kell megfelelően alkalmazni, nincs ezért szükség a Cvhr. 31. §-ának (1) bek.-ére, illetve 34. §-ának (2) bek.-ére.

A határozat
kijavítása

R. 13. § (3) Kijavítható végzés meghozatala esetén a kijavított bejegyzést – a 12. § (2)–(3) bekezdésének megfelelő alkalmazásával – a változások jegyzékében kell bejegyezni.

Az új szabályozás következtében ennek az alpontnak a jelentősége nőtt meg a leginkább. Ma már a cégbíróság mindig hivatalból jár el a cégek törvényességi felügyelete során. A cégbíróságok törvényességi felügyeletet már nemcsak a gazdasági társaságok felett, hanem más cégek felett is gyakorolnak 1990. január 1-jétől. Az egyes cégformákról szóló jogszabályok hasonló tartalommal rendelkeznek a törvényességi felügyeletről.

Eljárás hivatalból

A hivatalból történő eljárásnak különböző esetei vannak:

1. A cégbíróság a cégjegyzékbe bejegyzendő új adat, jog vagy tény jogszabálysértő voltát észlelve a bejegyzési kérelmet elutasítja, és emellett a törvényességi felügyelet során gyakorlandó felülvizsgálat alapján alkalmazható intézkedéseket is megteheti [Tvr. 14. § (4) bek.].

2. A cégjegyzékben már szereplő bejegyzés valamely változás következtében jogszabálysértővé vált, s ezért a cégbíróság felhívja a céget képviselője útján a jogellenesség megszüntetésére [Tvr. 21. § (1) bek.]. Ebbe a körbe

tartozó külön nevesített esetet fogalmaz meg a Tvr. 21. §-ának (2) bek.-e. Ha a cég a cégbíróság felhívásának nem tesz eleget, a cégbíróság elsősorban a jogszabálysértő bejegyzést törli, de emellett a Tvr. 20. § (1) bek.-ében foglalt intézkedéseket is megteheti.

3. A cégbíróság magát a céget törli hivatalból, ha a céget megszűntnek nyilvánítja [20. § (1) bek. f) pont], vagy ha a céget felszámolták, illetve akkor is, ha a bíróság vagy más hatóság a cég tényleges megszűnéséről értesíti a cégbíróságot [Tvr. 22. § (1) bek. és Tvr. 23. §]. A törvényességi felügyeletnek ugyanis az is részét képezi, hogy olyan cég, amely a működését befejezte és ténylegesen megszűnt, ne szerepeljen a cégnyilvántartásban. Ezért rendelkezik úgy a Tvr., hogy az ilyen céget a cégbíróság hivatalból törli.

4. A cégbíróság a törvényességi felügyelet körében a cég által megküldött iratokat köteles megvizsgálni [Tvr. 19. § (1) bek.]. Annak érdekében, hogy a cégbíróság e feladatának eleget tudjon tenni, a cégek kötelesek megküldeni azokat az okiratokat, amelyekre a törvényességi felügyeleti jog kiterjed. Ennek elmulasztása esetén a cégbíróság szankciókkal élhet.

A cégbíróság eljárását más szervezet is kezdeményezheti, illetve az is, akinek az eljárás lefolytatásához jogi érdeke fűződik. A cégbíróság a felülvizsgálat eredményeként hozott határozatát kézbesíti a céghez, illetve, ha volt ilyen, az eljárás kezdeményezőjének is.

A Tvr. által kialakított, a törvényességi felügyelet során alkalmazható szankciórendszer megfelelő differenciálással valamennyi cégformára értelemszerűen alkalmazható. A szankciókat fokozatosság és egymásra épülés jellemzi, kezdve a törvényes működés helyreállítására történő figyelmeztéstől egészen a cég megszűntnek nyilvánításáig. Több szankció együttesen is alkalmazható.

A határozat
közlése

A határozat közléséről a Tvr. 17. §-ának (3) bek.-e, illetve a R. 14. §-a tartalmazza a 13. pont alatt már ismertetett szabályokat. A Cvhr. 30. §-ának (3) és (4) bek.-ében foglaltakhoz hasonló szabályokat a R. 7. §-ának (4) és (5) bekezdése tartalmazza.

15. Fellebbezés a cégbíróság határozata ellen (a kézikönyv 98. oldalához)

Törvényességi
óvás

Tvr. 25. § (2) A cég bejegyzésére vonatkozó jogerős végzéssel szemben emelt törvényességi óvás alapján a Legfelsőbb Bíróság a határozatot a Pp. 273. § (1) bekezdésében és a 274. § (3) bekezdésében meghatározott eseteken kívül is – a törvénysértés megállapítása mellett – hatályában fenntarthatja. Ha a cég bejegyzésére vonatkozó jogerős végzést törvényességi óvás folytán a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyezi, a cég a hatályon kívül helyezés időpontjától szűnik meg.

Bizonyos esetekben a cég bejegyzésére vonatkozó végzés hatályon kívül helyezése még a bejegyzés törvénysértő volta esetében is a céggel időközben szerződő harmadik személyeknek nagyobb károkat jelentene, mint ha a bíróság a törvénysértést csupán megállapítja, és a cég törvényes működése helyreállítását előírva a végzést hatályában fenntartja.

A törzskönyvi nyilvántartás megszünése

Az Átv. 11. §-ának, valamint az Szvt. 16. §-ának módosításában a törvényhozónak az az akarata is megnyilvánul, hogy a törzskönyvi nyilvántartás megszüntetésével egységes cégnyilvántartás jöjjön létre. A cégnyilvántartásra való áttérés módját határozza meg a Tvr. 26. §-a. Az áttérés során a törzskönyvi hatóságoknak, a cégbíróságoknak és a cégeknek szorosan együtt kell működniük.

Tvr. 26. § (1) A törzskönyvi hatóságok által nyilvántartott és a cégjegyzékben nem szereplő állami vállalatok, trösztök, trösztvi vállalatok, egyes jogi személyek vállalatai (ide értve a szövetkezeti vállalatokat is), a leányvállalatok, a vállalati formában működő pénzüintézetek és a szövetkezetek a cégjegyzékben vezetendő adataik első változásakor, változás hiányában pedig legkésőbb 1990. június hó 30. napjáig kötelesek bejegyzésüket kérni a cégjegyzékbe. A törzskönyvi adatoknak megfelelő bejegyzésre irányuló kérelem illetékmentes.

(2) A bejegyzésre illetékes cégbíróság a 14. § (3) bekezdés szerinti pénzbírsággal sújthatja azt a szervezetet, amely az (1) bekezdésben meghatározott időpontig nem kéri bejegyzését a cégjegyzékbe.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott szervezet a cég bejegyzésére irányuló kérelmet – változás esetén egyben a változás bejegyzésére irányuló kérelmet is – a cégformának megfelelő nyomtatványon köteles az illetékes törzskönyvi hatóságnál előterjeszteni. A cég bejegyzésére irányuló kérelem adatait a törzskönyvi hatóság hitelesíti, és a törzskönyvi iratokkal együtt megküldi a cégbíróságnak.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott szervezet a cég képviselőjeként a törvényes képviselőjét köteles bejegyzés céljából megjelölni. Ezen kívül a szervezet ügyeiben döntéshozatali joggal rendelkező más személy képviselőként való bejegyzését is kérheti. A cég bejegyzése iránti kérelemhez mellékelni kell az aláírási címpéldányt. A bejegyzés megtörténtéig a képviselőre a képviselői könyvben bejegyzettek jogosultak.

(5) A cégbíróság a bejegyzést e törvényerejű rendelet rendelkezései szerint végzi, azzal az eltéréssel, hogy a cég megalakulásának törvényességét nem vizsgálja.

A cég székhelyének, ennek hiányában telephelyének áthelyezése

R. 16. § (1) A cég székhelyének, ennek hiányában telephelyének másik cégbíróság illetékességi területére való áthelyezése esetén a cégbíróság a kérelmet, a cégjegyzéket, a változások jegyzékét, valamint az egyéb cégiratokat is mellékelve – a cég új székhelye (telephelye) szerint illetékes cégbíróságnak küldi meg. Ezzel egyidejűleg a cégjegyzék számának feltüntetésével – betétlapon – az alábbi adatokat tünteti fel:

- a) a cég elnevezését,
- b) az áttételt elrendelő végzés számát.

(2) Az új székhely (telephely) szerint illetékes cégbíróság az általános szabályok szerint a cégjegyzéket új cégjegyzékszámval látja el, de a további bejegyzéseket az eredeti cégjegyzéken folytatólágalosan vezetli.

A már bejegyzett cégek áttérése az új nyilvántartási rendszerre

R. 20. § (1) E rendelet hatálybalépése előtt bejegyzett cégek a cégjegyzékben vezetett adataik első változásakor kötelesek a rendelet szerinti cégjegyzék nyomtatvány kitöltésére és benyújtására.

(2) A cégjegyzék nyomtatvány kitöltése során már az új adatot kell a megfelelő rovatszám alatt feltüntetni. A bejegyzési kérelemben kell utalni arra, hogy mely adat megváltozására tekintettel kérte a cég az új szabályok szerinti nyilvántartását. A bejegyzési kérelemben csak a változás bejegyzésére vonatkozó illetéket kell megfizetni.

(3) Az új cégjegyzék egy példányát a cégbíróság kézbesíti a cégnek. Ezt követően a cég korábbi nyilvántartásába újabb bejegyzésnek nincs helye.

A R. a Tvr. szabályaihoz igazodóan módosítja a cégbírósági közlemények közzétételéről és közzétételi díjáról szóló 2/1989. (III. 22.) IM rendelet több szabályát is. Ezeket a szabályokat a 4. sz. melléklet tartalmazza.

A Gt. tv. 332–334. §-ában foglaltak végrehajtása

R. 22. § (2) A cégnylvántartásba bejegyzett polgári jogi társaság, vállalati gazdasági munkaközösség, betéti társulás, valamint gazdasági munkaközösség esetén 1990. január hó 1. napjáig a Gt. 332–334. §-ában foglaltak szerint végrehajtandó módosítást, illetve átalakulást megelőzően benyújtott, de még be nem jegyzett szerződésmódosítást nem kell bejegyezni, kivéve ha a cég a módosítás bejegyzése iránti kérelmét írásban megerősíti, mert a bejegyzés teljesítéséhez jogi érdeke fűződik. A be nem jegyzendő szerződésmódosítás adatairól cégigazolást lehet kérni.

IV. FEJEZET

1. A közkereseti társaság fogalma (a kézikönyv 104. oldalához)

Ezeket a szabályokat a Tvr. 3–5. §-ai tartalmazzák.

Elnevezés

Arról, hogy jogszabályba ütköző szerződés alapján nincs helye bejegyzésnek, a Tvr. 15. §-ának (1) bekezdése rendelkezik.

A székhely, telephely fogalmát a Tvr. 6. §-a határozza meg. A korábbtól eltérő a fióktelep fogalmának meghatározása. A telephelyet akkor kell a cégjegyzékbe bejegyeztetni, ha a cégnek nincsen székhelye, vagy a telephelyen is történik ügyintézés. A fióktelepet akkor kell a cégjegyzékbe bejegyeztetni, ha ott ügyintézés is folyik, illetve ha a fióktelep nemcsak a cég székhelyétől közigazgatásilag eltérő helyen van, hanem emellett más cégbíróság illetékességi területén található.

Székhely,
telephely

8. A közkereseti és betéti társaság bejegyzése (a kézikönyv 122. oldalához)

Az új szabályozás alapján a cég formájára már a cégjegyzékszám is utal. Budapesti székhelyű közkereseti társaság cégjegyzékszámának első két száma a bejegyzés helyére (01), második két száma a társaság formájára utal (03).

A cég formája

A 110/1986. (IK. 12.) IM utasítást a R. hatályon kívül helyezte.

A Cvhr. 9. §-ának (1) bek.-e már nem hatályos. Az itt 6/a alatt megjelölt adatot, mint konstans adatot, minden cég esetében be kell jegyezni a cégnyilvántartásba.

A R. 2. §-ában meghatározott konstans adatokon kívül betéti társaság esetén a R. 3. §-a (1) bek.-ének *f*) pontjában foglalt különleges adatokat is be kell jegyezni.

A társaság tagjai

R. 3. § (1) f) betéti társaság esetében:

fa) a társaság beltagjainak nevét, székhelyét vagy lakóhelyét (személyi szám, cégjegyzékszám, irányítószám, helység, utca, házsám),

fb) a társaság kültagjainak nevét, székhelyét vagy lakóhelyét (személyi szám, cégjegyzékszám, irányítószám, helység, utca, házsám),

fc) a társaság kültagjai betétjeinek együttes összegét;

A Cvhr. 11–12. §-ában foglaltakat a Tvr. 11–12. §-a tartalmazza.

A cégjegyzés

9. A változások cégbejegyzése (a kézikönyv 129. oldalához)

Az új nyilvántartási rendszer nem tartalmaz már A- és B-részt. A cég formája, elnevezése, székhelye stb. a konstans adatok között szerepelnek, amelyeket minden cégforma esetében tartalmaznia kell a cégjegyzéknek. A változás bejelentésére és nyilvántartására vonatkozó szabályok meg-
egyeznek az általános részben III/7. pont alatt kifejtettekkel.

10. A megszűnés bejegyzése (a kézikönyv 134. oldalához)

Törlés hivatalból

Ezt a szabályt a Tvr. 23. §-a tartalmazza.

A végelszámolás
feljegyzése

Tvr. 10. § (3) Ha a gazdasági társaság végelszámolására a cég megszűnt-
nek nyilvánítása miatt kerül sor, a végelszámolás megindulásának bejegyzé-
séről a cégbíróság hivatalból gondoskodik.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott esetben, illetve ha a végelszámolót
– kérelemre – a cégbíróság rendeli ki, a végelszámoló adatait a cégbíróság
hivatalból köteles a cégjegyzékbe bejegyezni.

Tvr. 12. § (3) A cég felszámolása vagy végelszámolása esetén a cégjegy-
zésre jogosultakra vonatkozó bejegyzést törölni kell. Ezzel egyidejűleg cég-
jegyzésre jogosultként a felszámolót, illetve a végelszámolót kell bejegyezni,
a cégjegyzés módjára pedig a felszámolást vagy a végelszámolást elrendelő
határozat az irányadó.

Ezeknek a dátumoknak a bejegyzésére a cégjegyzék nyomtatvány jobb
oldala tartalmaz rovatokat, amelyeket a cégbíróság tölt ki a változás
bejelentését követően, illetve hivatalból is, ha a bekövetkezett változásról
maga szerez tudomást. Ha az adatot a cégjegyzék nyomtatvány jobb
oldalára nem lehet bejegyezni, a cégbíróság a kiegészítő nyomtatványon,
illetve a változások jegyzékében tartja azt nyilván a jogszabály rendelkezé-
se szerint.

R. 13. § (1) A változások jegyzékébe kell bejegyezni, hogy a cég szanálá-
sa, felszámolása (egyszerűsített felszámolása), illetve a gazdasági társaság
végelszámolása esetén a cég elnevezését „szanálás alatt”, „felszámolás
alatt” („egyszerűsített felszámolás alatt”), illetve „végelszámolás alatt”
toldattal kell használni.

A társaság
megszűnése

A közzétételre vonatkozó szabályokat a Tvr. 18. §-a tartalmazza. A cég-
nyilvántartásban valamennyi cégforma esetében szerepel a cég törlésének
módja, s ezt a rovatot a cégbíróság tölti ki [R. 4. § (1) bek. j) pont].

Az új szabályozás lényegesen egyszerűsít, mivel csak a „cég törölve”
kifejezést használja, tehát a cég megszűntnek nyilvánítása esetében is, vagy
a Tvr. 23. §-ában meghatározott esetben is azt kell feltüntetni, hogy a cég

„hivatalból törölve”. A cég bejelentése, kérése alapján a „kérelemre törölve” szövegrészt kell szerepeltetni.

A Gt. tv.-ben meghatározott kötelezettséggel kapcsolatos a R. 22. §-ának (2) bekezdése (lásd III. fejezet vége).

Nyilvánvaló, hogy a szabályozás a cégbíróságok, különösen a fővárosi cégbíróság munkaterhét kívánja csökkenteni.

Gazdasági
munkaközösség

V. FEJEZET

2. Az egyesülés szervezete (a kézikönyv 138. oldalához)

Az igazgató

R. 9. § A 3. § (1) bekezdésének a) pontjában felsorolt szervezet, valamint közös vállalat, egyesülés és részvénytársaság esetében mellékelni kell:

a) az igazgató kinevezéséről szóló okiratot, illetve az igazgató (igazgatóság) megválasztásáról szóló igazgatótanácsi (közgyűlési) jegyzőkönyvet, valamint a vezérigazgatói, illetve vezérigazgató-helyettesi címmel történő felruházásról szóló okiratot,

b) az igazgató (igazgatóság) képviseleti jogának egyes ügyekre vagy ügycsoportokra vonatkozó átruházása esetén az erről készült okiratot.

4. Az egyesülés bejegyzése (a kézikönyv 139. oldalához)

Mint minden cég bejegyzése esetén, az egyesülés bejegyzése során is a Tvr. 14. §-ának (1) és (2) bek.-e, valamint a R. 1. §-ának (1) és (2) bek.-e és 6. §-a szerint kell eljárni. A valamennyi cégforma esetében szükséges adatokon kívül (R. 2. §) a R. 3. § (1) bek.-ének g) pontjában foglaltakat is teljesíteni kell.

R. 3. § (1) g) egyesülés esetén a tagok nevét és székhelyét (irányítószám, helység, utca, házsám, cégjegyzékszám);

is be kell jegyezni a cégjegyzékbe.

A bejegyzési kérelemhez mellékelni kell a R. 7. §-ában és a 9. §-ában foglalt, már ismertetett okiratokat, emellett teljesíteni kell a R. 8. §-ában foglaltakat is.

R. 8. § Gazdasági társaság esetében a kérelemhez mellékelni kell:

a) a társaság jogi személy tagjainak cégkivonatát (törzskönyvi kivonatot), ha a jogi személy tag cégjegyzékét nem az a cégbíróság vezeti, amelyhez a kérelmet benyújtották;

b) a külföldi cég részvételével működő gazdasági társaságoknál a külföldi cég cégkivonatát (vagy annak hitelesített másolatát), valamint a cégkivonat magyar nyelvű hitelesített fordítását, illetve annak igazolását – hitelesített fordításban –, hogy a céget hazai joga szerinti vállalati (gazdasági) nyilván tartásba vették;

c) a nem pénzbeni hozzájárulásként (apportként) a gazdasági társaság tulajdonába adott vagy egyéb jogcímen rendelkezésére bocsátott ingatlan tulajdoni lapjának másolatát;

d) ha a gazdasági társaság átalakulással jött létre:

da) az átalakulás tervet (egyesülési, szétválási okiratot),

db) a vagyonmérleget, illetve arról a könyvvizsgáló és a felügyelő bizottság jelentését,

dc) az átalakulási terv és a vagyonmérleg elfogadásáról szóló határozatot tartalmazó jegyzőkönyvet,

dd) az átalakulásra vonatkozó döntés közzétételének igazolására szolgáló okiratokat (lappéldányt);

e) a közzétételi díj befizetésének igazolását.

A gazdasági társaság vezetői tisztségviselői erkölcsi bizonyítványának csatolását az új szabályozás nem írja elő.

A bejelentés
különös szabályai

A törzskönyvi nyilvántartás megszűnésével a törzskönyvi kivonat csatolása értelemszerűen elesik.

6. Az egyesülés megszűnésének bejegyzése (a kézikönyv 142. oldalához)

(Lásd a R. 22. §-ának (2) bek.-ére vonatkozóan a III. fejezet végén írtakat.)

Átmeneti
rendelkezések

VI. FEJEZET

2. A közös vállalat szervezete (a kézikönyv 146. oldalához)

Az igazgató A közös vállalat igazgatójára vonatkozóan is csatolni kell a R. 9. §-ában meghatározott okiratot. (Lásd V/2. pont alatt ismertetetteket.)

4. A közös vállalat bejegyzése (a kézikönyv 148. oldalához)

A közös vállalatra is vonatkoznak a cégbejegyzésnek a III/4. pont alatt ismertetett szabályai.

Bejelentés A cégjegyzék nyomtatványon szereplő konstans adatokon kívül közös vállalat esetében a következő adatokat kell még feltüntetni:

R. 3. § (1) h) közös vállalat esetében:

ha) a közös vállalat tagjainak nevét és székhelyét (irányítószám, helység, utca, házszám, cégjegyzékszám),

hb) a közös vállalat csatlakozó tagja felelősségének korlátozását;

A R. 7. §-ában meghatározott melléleteken kívül, mivel a közös vállalat gazdasági társaság, csatolni kell a R. 8. §-ában foglalt melléleteket is. (Lásd az V/4. pont alatt kifejtetteket.)

5. A változás bejegyzése (a kézikönyv 148. oldalához)

6. A közös vállalat megszűnésének bejegyzése (a kézikönyv 151. oldalához)

(Lásd a III/7., illetve az V/6. pont alatt kifejtetteket.)

A cég törlése esetén a cégjegyzék nyomtatványon a cég „kérelemre törölve”, illetve a cég „hivatalból törölve” megjegyzést kell bejegyezni.

VII. FEJEZET

2. A társasági szerződés (a kézikönyv 155. oldalához)

A Cvhr. 11. §-ának szabályait a Tvr. 11. §-a tartalmazza.

Korlátozás

4. A társasági szerződés módosítása (a kézikönyv 165. oldalához)

Az új tag nyilatkozatának csatolására vonatkozó helyes álláspontot erősíti meg a R. 12. §-ának (1) bek.-e, amely szerint a változás bejelentő nyomtatvány és a bejegyzési kérelem mellett csatolni kell a változás igazolásául szolgáló okiratokat.

A törzstőke emelést elrendelő határozat

Ezeket a szabályokat a Tvr. 14. §-ának (4) bek.-e, 20. §-ának (1) bek. f) pontja és 21. §-ának (1) bek.-e tartalmazza.

Megszűntnek nyilvánítás

6. A kft. bejegyzése (a kézikönyv 170. oldalához)

A bejelentési kötelezettségre és a kérelem benyújtására vonatkozó szabályokat a Tvr. 14. §-ának (1)–(2) bek.-e és a R. 1. §-ának (1) bek.-e tartalmazza. A R. 2. §-ában meghatározott konstans adatokon kívül kft. esetében a R. 3. §-a alapján a következő különleges adatokat is fel kell tüntetni a speciálisan a kft.-re kialakított nyomtatványon.

R. 3. § (1) i) a korlátolt felelősségű társaság esetében:

ia) az egyes tagok törzsbetétjeinek nagyságát,

ib) a könyvvizsgáló nevét (cégét) és lakóhelyét (személyi szám, irányítószám, helység, utca, házszám),

ic) a felügyelő bizottsági tagok nevét és lakóhelyét (személyi szám, irányítószám, helység, utca, házszám);

A R. 7. §-ában meghatározott minden esetben kötelező mellékleteken kívül kft. esetében csatolni kell a R. 8. §-ában meghatározott okiratokat (lásd V/4. pont), valamint a R. 10. §-ának (1) bek.-ében meghatározott okiratokat.

Mellékletek

R. 10. § (1) c) korlátolt felelősségű társaság esetében:
ca) a tagjegyzéket,
cb) a számlavezető pénzügyi intézet igazolását a készpénz befizetéséről,
cc) az ügyvezetők nyilatkozatát a természetbeni szolgáltatás (apport) rendelkezésre bocsátásáról,
cd) a felügyelő bizottsági tagok, illetve a könyvvizsgáló elfogadó nyilatkozatát;

(2) Az (1) bekezdés ca) pontjában meghatározott tagjegyzék egy példányát – kézi nyilvántartás esetén – a cégjegyzékkel együtt kell kezelni.

A hatósági engedély bejegyzéséről, illetve mellékeléséről a Tvr. 10. §-ának (1) bek.-e, illetve a R. 7. §-ának (2) bek.-e rendelkezik.

A tagjegyzék

A R. 10. §-ának (1) bek.-e ca) pontja szerint mellékelni kell kft. esetében a bejegyzési kérelemhez a tagjegyzék egy példányát, amit a cégjegyzékkel együtt kell kezelni [R. 10. § (2) bek.]. A cégjegyzék egyes részeire vonatkozó fejtegetés az új szabályozás következtében jelentőségét veszítette.

7. A változások bejegyzése (a kézikönyv 172. oldalához)

A változások bejegyzésére vonatkozó szabályozást a R. 12. §-a tartalmazza (lásd a III/7. pont alatt kifejtetteket).

Átmeneti
rendelkezés

[Lásd a R. 22. §-ának (2) bek.-ét, illetve a III. fejezet végén kifejtetteket.]

8. A megszűnés bejegyzése (a kézikönyv 173. oldalához)

A kérelemre történő eljárást a Tvr. 14. §-ának (1), illetve 17. §-ának (1) bek.-e tartalmazza.

VIII. FEJEZET

9. Az rt. bejegyzése (a kézikönyv 192. oldalához)

Az rt. bejegyzését is a Tvr. 14. §-ának (1)–(2) bek.-e szerint kell kérni, a R. 1. §-ának (1) bek.-ében meghatározott nyomtatványon.

A R. 2. §-ában meghatározott adatokon kívül a R. 3. §-a (1) bek.-ének j) pontjában meghatározottakat is fel kell tüntetni.

R. 3. § (1) j) részvénytársaság esetében:

- ja) a bemutatóra szóló részvények számát és névértékét,
- jb) a névre szóló részvények számát és névértékét,
- jc) a kibocsátandó átváltoztatható kötvények számát és névértékét,
- jd) a kibocsátandó elővásárlási jogot biztosító kötvények számát és névértékét,
- je) a társasági határozatok, valamint a közgyűlési meghívók közzétételének módját,
- jf) a könyvvizsgáló nevét (cégét) és lakóhelyét (személyi szám, irányítószám, helység, utca, házsám),
- jg) a felügyelő bizottsági tagok nevét és lakóhelyét (személyi szám, irányítószám, helység, utca, házsám),
- jh) a részvénytársaság más társaság közvetlen irányítása alá kerülését.

A R. 7. §-ában meghatározottakon kívül a R. 8. és 9. §-ában felsorolt mellékleteket is csatolni kell (lásd az V/2. és az V/4. pont alattiakat).

Ezeken kívül rt. esetében a kérelemhez mellékelni kell:

R. 10. § (1) d) részvénytársaság esetében:

- da) az alapítási tervezetet,
- db) a részvényjegyzési ívet,
- dc) az alakuló közgyűlésre való meghívás közzétételének igazolását,
- dd) az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvét és a jelenléti ívet,
- de) a számlavezető pénzügyi igazolását az alaptőke alapításkori hányadának befizetéséről,
- df) az apport értékéről adott könyvvizsgálói véleményt,
- dg) a felügyelő bizottsági tagok, illetve a könyvvizsgáló elfogadó nyilatkozatát.

Mellékletek

(3) A részvénytársaság zártkörű alapítása esetén az (1) bekezdés da)–dd) pontjában meghatározott iratok helyett az alapító okiratot kell mellékelni.

A cégjegyzék részeire vonatkozó fejtegetés meghaladott.

10. A változások bejegyzése (a kézikönyv 195. oldalához)

(Lásd a R. 12. §-a, illetve a III/7. pont alatt kifejtetteket.)

IX. FEJEZET

1. Az állami vállalat fogalma (a kézikönyv 197. oldalához)

A gazdálkodó szervezetek és a gazdasági társaságok átalakulásáról szóló törvény elfogadása szükségessé tette az állami vállalatokról szóló 1977. évi VI. törvény (Átv.) módosítását is. A módosítás főbb jellemzői és céljai a következők:

- a) lehetővé tenni az állami vállalatok gazdasági társasággá való átalakulását;
- b) megreformálni az állami törvényességi felügyeletet;
- c) kiküszöbölni a vállalati tanács működésének ellentmondásait a jogi szabályozás egyértelműbbé tételével;
- d) megerősíteni az igazgató jogállását, valamint
- e) a vállalat szervezetére és működésére vonatkozó szabályozás felesleges megkötéseinek kiiktatása.

Az Átv.-t az 1989. évi XIV. törvény módosította. E törvény újraszabályozta az állami vállalat fogalmát.

Átv. 2. § (1) Az állami vállalat (a továbbiakban: vállalat) az állam erre feljogosított szervei által alapított olyan gazdálkodó szervezet, amely az állami tulajdonból rábizott vagyonnal e törvényben meghatározott módon és felelősséggel önállóan gazdálkodik.

(2) A vállalat jogi személy.

A meghatározás rögzíti, hogy a vállalat gazdálkodó szervezet, amely az állami tulajdonból rábizott vagyonnal gazdálkodik. A vállalati tanács és a közgyűlés általános vezetésével működő vállalatok sajátjukként rendelkeznek a vagyontárgyakkal, ennek ellenére nem tulajdonosai a vagyonnak.

Az 1989: XIV. tv. 19. §-ának (2) bek.-e szerint 1989. július 1-je után trösztöt csak a közüzemi vállalatok körében lehet létrehozni. E törvény 18. §-a módosította az Átv. 52. §-át. E szerint a trösztre az államigazgatási felügyelet alatt álló vállalatokra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni. A trösztli vállalat a tröszt irányítása alatt áll.

Tröszt, közüzemi
vállalat

2. Állami vállalat alapítása (a kézikönyv 199. oldalához)

Átv. 11. § (1) A vállalatot létesítő határozatban meg kell jelölni

- a) a vállalat nevét és székhelyét,
- b) a vállalat tevékenységi körét,
- c) a vállalat induló vagyonát,
- d) a vállalat általános vezetését ellátó szervet,
- e) az alapító szervet,
- f) a jogszabály által előírt egyéb tényeket és körülményeket.

(2) Ha a vállalat más vállalatból vagy szervből jött létre, a határozatban ennek nevét is fel kell tüntetni.

(3) A vállalat létesítését a határozat kiadásától számított harminc napon belül be kell jelenteni a cégjegyzéket vezető bíróságnak (a továbbiakban: cégbíróság). A vállalat a cégjegyzékbe való bejegyzéssel a létesítő határozat kiadásának napjára visszamenő hatállyal jön létre. A bejegyzés csak akkor tagadható meg, ha a létesítő határozat jogszabályba ütközik.

(4) A cégbírósághoz intézett bejelentésnek tartalmaznia kell minden adatot, amelynek bejegyzését a bírósági cégnyilvántartásról szóló jogszabályok előírják.

(5) A bejegyzett adatok megváltozását a változás megtörténtétől számított harminc napon belül a cégbíróságnak ugyancsak be kell jelenteni.

Az Átv. 11. §-ának (3)–(5) bek.-e az 1989: XIV. tv. 19. §-ának (2) bek.-e alapján 1990. január 1-jén lépett hatályba.

1990. január 1-jétől kezdve a gazdálkodó szervezetek csaknem teljes körének a cégjegyzékbe való bejegyzése nem csak kötelező, hanem létrejöttük elengedhetetlen feltétele. Továbbra sem jegyezhetők be a cégjegyzékbe az állami költségvetési szervek, a társadalmi szervezetek, még akkor sem, ha üzletszerű gazdasági tevékenységet folytatnak. Nem jegyezhetők be – a jogszabály engedélyének hiányában – a vízgazdálkodási társulatok, az alapítványok és a polgári jogi társaságok sem.

Az állami vállalatokra vonatkozó szabályokat a trösztön és a tröszti vállalatokon kívül az Átv. 1. §-ában említett egyéb gazdálkodó szervezetekre is alkalmazni kell.

A gazdálkodó szervezetek feletti törvényességi felügyelet egységességére tekintettel a vállalati nyilvántartás helyett 1990. január 1-jétől az állami vállalatok felett is a cégbíróságok gyakorolják a törvényességi felügyeletet. A párhuzamos nyilvántartás indokolatlan, ezért 1990. január 1-jétől a vállalati nyilvántartás megszűnt. Az új vállalat a cégbejegyzéssel jön létre, de a létesítő határozat kiadásának napjára visszamenő hatállyal.

3. Az ügyvezető és képviselő szervek (a kézikönyv 200. oldalához)

Az Átv. 12. §-ának (2) és (4) bek.-ét újraszabályozta az 1989: XIV. tv. 4. §-a, az (5) bek.-ét pedig hatályon kívül helyezte.

Átv. 12. § (2) Ha a szervezeti és a működési szabályzat ezt előírja, a vállalati tanács ellenőrző bizottságot, a dolgozók közgyűlése (küldöttgyűlése) vezetőséget, illetőleg ellenőrző bizottságot választ.

(4) A vállalati tanács, a dolgozók közgyűlése (küldöttgyűlése), a vezetőség, illetőleg az igazgatótanács hatáskörébe tartozó kérdésekben az igazgató e testületek határozatainak keretei között jár el, egyébként a vállalatot önállóan és egyéni felelősséggel vezeti.

A törvény elkülöníti a vállalat operatív vezetését, a tulajdonosi jogok gyakorlását, és a vezetés ellenőrzését. Ennek érdekében ad lehetőséget arra, hogy a vállalati tanács is választhasson ellenőrző bizottságot az igazgató és helyettesei, illetve a vállalat ügyvezetésének ellenőrzésére. A törvény megszünteti a vezetőség kötelező választását, és csak ott teszi kötelezővé azt, ahol a szervezeti és a működési szabályzat így rendelkezik.

4. Az állami vállalat megszűnése (a kézikönyv 201. oldalához)

Az Átv. 42. §-ának (1) bek.-ét az 1989: XIV. tv. 13. §-a szabályozta újra. A 42. § (1) bek. e) pontja 1990. január 1-jén lépett hatályba.

Átv. 42. § (1) A vállalat megszűnik

a) szétválással, más vállalattal történő egyesüléssel, továbbá más vállalatba való beolvadással,

b) ha gazdasági társasággá vagy szövetkezetté átalakul,

c) ha az alapító szerv a 42/A. § (1) bekezdésében meghatározott okból megszünteti,

d) ha a bíróság felszámolási eljárás során megszünteti,

e) ha a cégbíróság megszüntetnek nyilvánítja.

(2) Az államigazgatási felügyelet alatt álló vállalatot az alapító szerv akkor is megszüntetheti, ha

a) a vállalat tevékenységére a népgazdaságnak nincs szüksége vagy

b) a tevékenység más vállalat keretében gazdaságosabban látható el.

Az Átv. 42/A. §-át az 1989: XIV. tv. 14. §-a iktatta be a törvény szövegébe.

Átv. 42/A. § (1) Ha a vállalati tanács vagy közgyűlés (küldöttgyűlés) általános vezetésével működő vállalat könyvviteli mérleg szerinti vagyona az

előző két naptári év bármelyikéhez képest harminc százalékkal csökkent, az alapító szerv a vállalatot az államigazgatási felügyelet alatt álló vállalatokra vonatkozó szabályok szerint gazdasági társasággá átalakíthatja, vagy a vállalatot megszüntetheti.

(2) Ha a vállalati tanács vagy közgyűlés (küldöttgyűlés) általános vezetésével működő vállalat könyvviteli mérleg szerinti vagyona több mint ötven százalékban gazdasági társaságokban fennálló érdekeltségből (részesedésből) áll, köteles ezen arány elérésétől számított két éven belül gazdasági társasággá átalakulni. Ha ezen kötelezettségének a vállalat nem tesz eleget, az alapító szerv a vállalatot az államigazgatási felügyelet alatt álló vállalatokra irányadó szabályok szerint gazdasági társasággá átalakíthatja.

(3) A Minisztertanács előterjesztésére indokolt esetben az Országgyűlés elrendelheti a vállalati tanács, illetőleg a dolgozók közgyűlése (küldöttgyűlése) általános vezetése alatt álló vállalat államigazgatási felügyelet alatt álló vállalattá átminősítését abból a célból, hogy legkésőbb egy éven belül az alapító szerv gazdasági társasággá alakítsa át azt.

Átv. 43. § (1) A vállalat a cégjegyzékből való törléssel szűnik meg.

(2) Ha a vállalat jogutód nélkül szűnik meg, a felszámolási eljárás befejezését követően a tartozások kiegyenlítése után fennmaradt vagyon az alapító szervet illeti meg.

Az Átv. 43. §-a 1990. január 1-jén lépett hatályba.

Ha a vállalat más vállalatba beolvad, az a beolvadó vállalat megszűnését is jelenti. A vállalat akkor is megszűnik, ha gazdasági társasággá vagy szövetkezetté alakul át. A törvény a megszüntetés jogát megadja az alapító szervnek akkor is, ha a vállalat vagyonának egy részét elvesztette, felélte. A törvényességi felügyelet végső szankciója a vállalat megszűntnek nyilvánítása. Az önkormányzó-önigazgató vállalatok átalakulása a vezető testület döntésétől függ. A törvény csak a kötelező átalakulás eseteit határozza meg, míg az átalakulásra vonatkozó részletes szabályozást az átalakulási törvény tartalmazza. A jövőben nincs lehetőség arra, hogy a Minisztertanács egyedi határozattal államigazgatási felügyelet alá helyezze az önkormányzó vállalatot. Erre csupán az Országgyűlés jogosult, de csak gazdasági társasággá való átalakítás céljából. A vállalati nyilvántartás megszűnésével a vállalat a jövőben a cégjegyzékből való törléssel szűnik meg.

5. Az állami vállalat cégbejegyzése (a kézikönyv 201. oldalához)

Lehetőség és kötelezettség

1990. január 1-jétől a cégbejegyzés kötelező; a vállalati (törzskönyvi) nyilvántartás megszűnik.

Tvr. 26. § (1) A törzskönyvi hatóságok által nyilvántartott és a cégjegyzékben nem szereplő állami vállalatok, trösztök, trösztli vállalatok, egyes

jogi személyek vállalatai (ide értve a szövetkezeti vállalatokat is), a leányvállalatok, a vállalati formában működő pénztintézetek és a szövetkezetek a cégjegyzékbe vezetendő adataik első változásakor, változás hiányában pedig legkésőbb 1990. június hó 30. napjáig kötelesek bejegyzésüket kérni a cégjegyzékbe. A törzskönyvi adatoknak megfelelő bejegyzésre irányuló kérelem illetékmentes.

(2) A bejegyzésre illetékes cégbíróság a 14. § (3) bekezdés szerinti pénzbírsággal sújthatja azt a szervezetet, amely az (1) bekezdésben meghatározott időpontig nem kéri bejegyzését a cégjegyzékbe.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott szervezet a cég bejegyzésére irányuló kérelmet – változás esetén egyben a változás bejegyzésére irányuló kérelmet is – a cégformának megfelelő nyomtatványon köteles az illetékes törzskönyvi hatóságnál előterjeszteni. A cég bejegyzésére irányuló kérelem adatait a törzskönyvi hatóság hitelesíti, és a törzskönyvi iratokkal együtt megküldi a cégbíróságnak.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott szervezet a cég képviselőjeként a törvényes képviselőjét köteles bejegyzés céljából megjelölni. Ezen kívül a szervezet ügyeiben döntéshozatali joggal rendelkező más személy képviselőként való bejegyzését is kérheti. A cég bejegyzése iránti kérelemhez mellékelni kell az aláírási címpéldányt. A bejegyzés megtörténteig a képviseletre a képviseleti könyvben bejegyzettek jogosultak.

(5) A cégbíróság a bejegyzést e törvényerejű rendelet rendelkezései szerint végzi, azzal az eltéréssel, hogy a cég megalakulásának törvényességét nem vizsgálja.

A vállalat bejegyzésére irányuló kérelmet a Tvr. 14. §-ának (1)–(2) bek.-e, a R. 1. §-ának (1) bek.-e és a R. 2. §-a szerint kell elkészíteni. A cég formájának megfelelő különleges adatokat tartalmazó nyomtatványon a következő adatokat is fel kell tüntetni:

R. 3. § (1) a) állami vállalat, tröszt, tröszti vállalat, szövetkezet országos képviseleti szervének, társadalmi szervezetnek és egyesületnek a vállalata, valamint leányvállalat esetében:

- aa) a vállalat típusát,
- ab) az alapító, illetve létesítő szerv megnevezését, az okirat számát,
- ac) az irányítási formát.

A bejegyzési kérelemhez mellékelni kell a R. 7. és 9. §-ában meghatározott okiratokat.

Az Átv. 30. §-át az 1989: XIV. tv. 9. §-a újraszabályozta.

Átv. 30. § A vállalat képviselője az igazgató, aki a jogkörét esetenként, vagy az ügyek meghatározott csoportjára nézve a vállalat – szervezeti és működési szabályzatban megjelölt – dolgozóira átruházhatja.

A bejegyzés iránti kérelem tartalma

A kérelemben foglaltak igazolása

Képviselet

Az Átv. nem elégszik meg a Ptk.-ra való utalással. Az Átv. azt a megkötést tartalmazza, hogy a képviselőre jogosított dolgozókat a szervezeti és működési szabályzatban előre megjelöltek közül kell az igazgatónak kiválasztania. A megjelölés történhet beosztásra szólóan is.

A vállalati nyilvántartás megszűnésével együtt megszűnik a képviselői könyv intézménye is. A képviselői jog bizonyíthatósága érdekében a képviselőre jogosult személyek kötelesek névaláírásukat a cégbírósághoz benyújtani.

A törvényességi felügyelet

Átv. 30/C. § (1) Az állam a törvényességi felügyelet útján ellenőrzi, hogy a vállalat

a) szervezeti és működési szabályzata, továbbá a szervezetére és működésére vonatkozó más belső szabályzatai megfelelnek-e a jogszabályoknak, valamint a vállalatot létesítő határozatnak,

b) határozatai összhangban vannak-e a jogszabályok, a létesítő határozat, valamint a belső szabályzatok rendelkezéseivel.

(2) Nem terjed ki a törvényességi felügyelet a vállalat gazdálkodásának és döntéseinek gazdasági-célszerűségi szempontból való felülvizsgálatára, valamint az ágazati, funkcionális irányítás és ellenőrzés, a piacfelügyelet és a hatósági tevékenység körébe tartozó ügyekre, továbbá az olyan egyedi ügyek érdemi elbírálására, amelyekben munkaügyi vitának, bírósági eljárásnak vagy külön jogszabályon alapuló államigazgatási eljárásnak van helye.

Átv. 30/D. § (1) A törvényességi felügyeletet a cégbíróság látja el.

(2) A cégbíróságnak a vállalatokkal kapcsolatos eljárására a bírósági cégnyilvántartásról szóló jogszabályokat kell megfelelően alkalmazni.

1990. január 1-je előtt az állami vállalatok, a szövetkezetek és a gazdasági társaságok vonatkozásában a törvényességi felügyelet indokolatlanul eltért egymástól. Az Átv. új alapokra helyezte az önkormányzó-önigazgató állami vállalatok törvényességi felügyeletét, mivel azt is a cégbíróság látja el. A törvényességi felügyelet tartalmának a meghatározását az Átv. éppen ezért a bírósági cégnyilvántartásról szóló jogszabályra bízta. A vállalat működésének ellenőrzése megszűnt, mivel a cégbíróság csak a határozatok, szabályzatok törvényességét vizsgálja felül.

X. FEJEZET

1. A szövetkezet fogalma (a kézikönyv 205. oldalához)

A gazdasági társaságokról szóló 1989. január 1-jével hatályba lépett törvény, valamint a szövetkezetek társasággá való átalakulásának lehetővé tétele következtében feltétlenül szükségessé vált a szövetkezeti jogszabályok módosítása. Enélkül a szövetkezeteknek a gazdasági társaságokkal való esélyegyenlősége és a szektorsemleges jogi szabályozás nem biztosítható. Az Szvt. módosítása ezért a szabályozás olyan továbbfejlesztésére törekedett, amely biztosítja a szövetkezetek versenyképességét, egyrészt a tagság vagyongerdekelttségének erősítése útján, másrészt a szövetkezet számára a gazdasági társasággá való átalakulás lehetőségének megteremtésével, harmadrészt pedig azzal, hogy a szövetkezetek feletti törvényességi felügyelet ellátását a cégbíróságok hatáskörébe utalta az állami vállalatokhoz és a gazdasági társaságokhoz hasonlóan.

A 206. oldalon felsorolt jogszabályok a könyv lezárását követően jelentős részben módosultak az alábbiak szerint.

Jogszabályok

A könyv lezárását követően az 1971. évi III. törvényt módosította az 1988. évi II. törvény, illetve az 1989. évi XV. törvény is.

A végrehajtására szolgáló 30/1971. (X. 2.) Korm. rendeletet pedig az említettekén kívül a 32/1988. (IV. 21.) MT rendelet és a 62/1988. (X. 10.) MT rendelet is módosította.

Az 1967. évi III. törvényt módosította az 1988. évi III. törvény, és az 1989. évi XX. törvény is.

A 7/1977. (III. 12.) MT rendeletet legutóbb a 45/1988. (VI. 10.) MT rendelet és a 60/1989. (VI. 27.) MT rendelet módosította.

A 12/1977. (III. 12.) MÉM rendeletet a 7/1988. (VI. 10.) MÉM rendelet, illetve a 9/1989. (VII. 4.) MÉM rendelet módosította.

Az 1971:32. tvr.-et az 1988:10. tvr., illetve az 1989:12. tvr. is módosította.

A 40/1971. (XI. 30.) Korm. rendeletet a 35/1988. (V. 6.) MT rendelet módosította.

Az 1971:35. tvr. az 1988:11. tvr.-tel az 1977:12. tvr. pedig az 1988:19. tvr.-tel módosult.

A 20/1977. (V. 12.) ÉVM-PM rendeletet a 8/1988. (IX. 29.) ÉVM-PM rendelet, illetve a 78/1988. (XII. 27.) PM-ÉVM rendelet módosította.

Az 1978:22. tvr. legutóbbi módosítását az 1989:3. tvr., a 32/1978. (XI. 29.) PM rendelet legutóbbi módosítását pedig a 6/1989. (I. 31.) PM rendelet tartalmazza.

2. A szövetkezet megalakulása (a kézikönyv 206. oldalához)

A szövetkezet megalakulásának módját az Szvt. 12. §-ának új szabályai tartalmazzák.

Szvt. 12. § A szövetkezet megalakulásához szükséges

- a) a jogszabályban meghatározott taglétszám és indulóvagyon;
- b) az alakuló közgyűlés megtartása;
- c) az alapszabály megállapítása, a testületi szervek megalakulása és a tisztségviselők megválasztása;
- d) a szövetkezet nyilvántartásba vétele.

(2) Szövetkezet kissovjetkezet és kistermelők szövetkezete formájában is alakulhat.

(3) A kissovjetkezet egyszerűsített önkormányzattal és munkaszervezettel működő szövetkezet. A kissovjetkezetre a szövetkezetre vonatkozó szabályokat a törvény és a Minisztertanács által meghatározott eltérésekkel, illetőleg kiegészítésekkel kell alkalmazni.

(4) A kistermelők szövetkezetének célja, hogy tagjai gazdasági tevékenységét összehangolja és a szolgáltatásokkal segítse, továbbá gondoskodik a kistermelők munkáját segítő – a szövetkezet tulajdonában lévő – eszközök biztosításáról, valamint létesítmények fenntartásáról és működéséről.

(5) A kistermelők szövetkezetére a szövetkezetre vonatkozó szabályokat a Minisztertanács által meghatározott eltérésekkel, illetőleg kiegészítésekkel kell alkalmazni.

Az Szvt. 13. és 14. §-ában nem történt változás. A 15. §-t azonban, amely az állami elismerésre vonatkozott, az 1989. : XV. tv. 15. §-ának (2) bek.-e hatályon kívül helyezte.

A 25/1981. (IX. 5.) MT rendeletet hatályon kívül helyezte a 32/1988. (IV. 21.) MT rendelet.

3. A szövetkezet ügyvezető és képviselő szervei (a kézikönyv 208. oldalához)

Az Szvt. 20. §-át az 1988. évi II. törvény 4. §-a szabályozta újra. E törvény 28. §-ának (4) bek.-e c) pontjában foglalt módosítás alapján az elnököt és az elnökhelyettest legfeljebb öt évi időtartamra lehet megválasztani [Szvt. 32. § (1) bek.].

4. A szövetkezet megszűnése (a kézikönyv 209. oldalához)

Szvt. 46. § (1) A közgyűlés titkos szavazással, kétharmados szótöbbséggel elhatározhatja a szövetkezet szétválását két vagy több szövetkezetre.

(2) A szétválást kimondó közgyűlési határozatban rendelkezni kell a vagyonnak, továbbá a jogoknak és kötelezettségeknek a jogutód szervezetek közötti megosztásáról, valamint arról is, hogy a tagok – önkéntes elhatározásuknak megfelelően – melyik szervezetet tagjaivá válnak.

(3) A közgyűlés határozatának a vagyonmegosztás felől rendelkező része ellen – amennyiben a határozat a kiváló tagok jogos érdekeit sérti – a részvételükkel megalakuló szervezet keresettel fordulhat a bírósághoz. A keresetet a szervezet megalakulásától számított harminc napon belül kell benyújtani. A keresetnek a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs.

(4) Az új szervezetek a korábbi kötelezettségeikért a vagyon megosztásának arányában felelnek.

Szétválás esetén a közgyűlésnek döntenie kell a vagyon megosztásáról. Azok a tagok, akiknek jogos érdekeit határozat sérti, annak meghozatalától számított harminc napon belül fordulhattak korábban a bírósághoz. Ez a jog az új szabályozás szerint a megalakuló új szervezetet illeti meg.

Szvt. 48. § (1) A szervezet – a közgyűlés titkos szavazással, kétharmados szótöbbséggel hozott határozata alapján – más szervezeteti ágazatba tartozó vagy más formájú szervezetté átalakulhat. Az egyes szervezeteti ágazatokra vonatkozó jogszabályok az átalakulást feltételhez köthetik.

A szervezet
átalakulása

(2) A kisebbséghez tartozó tagok a kiválás szabályai szerint járhatnak el; az ilyen kiváláshoz a közgyűlés hozzájárulására nincs szükség.

(3) Átalakulás esetében új alapszabályt kell alkotni.

Szvt. 48/A. § (1) A szervezet az összes tag kétharmados szótöbbségével és titkos szavazással hozott közgyűlési határozattal – az erre vonatkozó törvény rendelkezései szerint – gazdasági társasággá is átalakulhat.

(2) A tagoknak az átalakulásról hozott határozatának meghozatalánál kisebbségben maradt része új szervezet alapítása vagy más szervezetbe való beolvadás céljából a szervezetből kiválhat. Az ilyen kiváláshoz a közgyűlés hozzájárulására nincs szükség, de a közgyűlésnek határoznia kell a vagyon megosztásáról. A vagyonmegosztásra a 46. § (3)–(4) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

(3) A szervezetből kilépő, kiváló tagot illető más szervezetbe vitt vagyoni érték mentes minden adó és illeték alól.

A gazdasági társasággá való átalakulás részletes szabályait az átalakulási törvény tartalmazza, azonban az alapelveket az Szvt.-nek is tükröznie kell. A közgyűlési határozathoz az összes tag kétharmadának szavazata szükséges.

Szvt. 52. § (1) Ha a szervezet jogutód nélkül szűnik meg, fel kell számolni.

(2) Ha a szervezet jogutód nélküli megszűnéséről határozatot hoztak,

a szövetkezet testületi szerveinek működése – a közgyűlést kivéve – megszűnik. A közgyűlés hatásköre csak a felszámoló által elkészített zárómérleg és vagyonfelosztási javaslat jóváhagyására terjed ki.

(3) Ha a zárómérleg és a vagyonfelosztási javaslat jóváhagyása céljából a közgyűlés nem hívható össze, vagy az összehívott közgyűlés határozatképtelen, a zárómérleg és a vagyonfelosztási javaslat jóváhagyásáról – a területi szövetség véleményének megszerzése után – az állami törvényességi felügyeletet gyakorló szerv dönt.

Az Szvt. 52. §-át (2) és (3) bek.-sel az 1989 : XV. tv. 7. §-a egészítette ki.

Fel kell számolni a szövetkezetet, ha az jogutód nélkül megszűnik. A megszüntető határozatot hozó szerv a határozat meghozatalával egyidejűleg köteles kérni a bíróságtól az egyszerűsített felszámolási eljárás megindításának közzétételét. A felszámoló a gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői közül jelölhető ki. A megszüntető határozatot hozó szervnél korábban ilyen esetben nem maradt olyan fórum, amely jóváhagyhatta volna a felszámoló által készített zárómérleget és vagyonfelosztási javaslatot. Ennek az ellentmondásnak a megszüntetése érdekében rendelkezik úgy az Szvt., hogy a közgyűlés hatásköre erre a döntésre még fennmarad. Ha a közgyűlés nem határozatképes, a jóváhagyásra az állami törvényességi felügyeletet gyakorló szerv jogosult.

Szvt. 53. § (1) A tartozások kiegyenlítése után fennmaradó vagyont – a (2)–(3) bekezdésben, valamint a külön törvényben meghatározott kivételekkel – az egyes szövetkezeti ágazatokra vonatkozó jogszabályok rendelkezései szerint szövetkezeti célokra kell felhasználni.

(2) A részjegyek összegét a tagok között, az év végi részesedés céljára szolgáló összeget pedig a tagok és az alkalmazottak között kell – a közgyűlés határozatának megfelelően – felosztani.

(3) Ha a szövetkezet közérdekű ok miatt szűnik meg, a fennmaradó vagyont vagy ellenértékét – külön jogszabályok rendelkezései szerint – a tagok között lehet felosztani.

Az Szvt. 53. §-ának korábbi (4) bek.-e a hatályát veszítette.

A szövetkezeti vagyon oszthatatlanságának megszüntetését tartalmazza az Szvt. 53. §-a. A részjegyen és az év végi részesedés elosztásán kívül az átalakulási törvény és a földtörvény is tartalmaz rendelkezéseket a megszűnő szövetkezet vagyonának felhasználásáról. A szövetkezeti vagyon részbeni felosztását lehetővé tevő szabályozással összhangban az Szvt. módosította a Ptk.-nak az erre vonatkozó szabályait is [1989 : XV. tv. 15. § (2) bek. a) pont].

Az egyes szövetkezeti ágazatokra vonatkozó jogszabályok határozzák meg a megszűnő szövetkezet fennmaradó vagyonának felhasználását.

5. A szövetkezet cégbejegyzése (a kézikönyv 211. oldalához)

Szvt. 16. § (1) A szövetkezet megalakulását az alakuló közgyűléstől számított harminc napon belül be kell jelenteni a cégjegyzéket vezető bíróságnak (a továbbiakban: cégbíróság). A szövetkezet a cégbejegyzésbe való bejegyzéssel – az alakuló közgyűlés időpontjára visszaható hatállyal – jön létre. A bejegyzés csak jogszabálysértés esetén tagadható meg.

(2) A cégbírósághoz intézett bejelentésnek tartalmaznia kell minden adatot, amelynek bejegyzését a bírósági cégnyilvántartásról szóló jogszabályok előírják.

(3) A bejegyzett adatok megváltozását a változás megtörténtétől számított harminc napon belül a cégbíróságnak be kell jelenteni.

A gazdálkodó szervezetek, így a szövetkezetek is konstitutív cégbejegyzéssel jönnek létre, de a szövetkezet alakuló közgyűlése napjára visszaható hatállyal. A cégbírósági törvényességi felügyelettel megszűnt a szövetkezet alapszabályának más szerv általi jóváhagyása. A cégbíróság csak azt vizsgálja, hogy a megalakulás nem ütközik-e jogszabályba.

Az Szvt.-nek a szövetkezet megalakulására vonatkozó szabályai az összes szövetkezeti típusra vonatkoznak, a cégnyilvántartásba vétel tehát minden szövetkezet (mgtsz, szakszövetkezet, ipari, takarékszövetkezet stb.) esetén kötelező.

Az 5. pont alatt a cégbejegyzés lehetőségéről és kötelezettségéről szóló fejtegetés a kifejtettek alapján meghaladott.

A szövetkezet bejegyzése során is a Tvr. 14.-ának (1) és (2) bek.-ét, valamint a R. 1. és 2. §-át kell alkalmazni. A cég formájának megfelelő különleges adatokat tartalmazó nyomtatványon szövetkezet esetében a szövetkezet típusát kell feltüntetni. [R. 3. § (1) bek. b) pont].

A bejegyzési kérelemhez a R. 7. §-ában előírtakon kívül mellékelni kell

R. 10. § (1) b) szövetkezet esetében:

ba) az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvét,

bb) az elnök megválasztásáról szóló küldöttgyűlési (közgyűlési) jegyzőkönyvet,

bc) a felügyelő bizottsági tagok elfogadó nyilatkozatát;

A bejegyzési kérelem tartalmára és a kérelemben foglaltak igazolására vonatkozó fejtegetés is érvényét veszítette.

Mivel a cégnyilvántartásba vétel minden szövetkezeti típus esetében, így a mezőgazdasági termelőszövetkezet esetében is kötelező és konstitutív hatályú, a külkereskedelmi tevékenység abbahagyása nem jelenti a cégbejegyzés jogalapjának megszűnését.

Szvt. 114. § (1) Az állami törvényességi felügyeletet a következő szervek gyakorolják:

a) a szövetkezetek tekintetében a cégbíróság és a területi (szakmai) szö-

A szövetkezet
törlése
a cégjegyzékből

A szövetkezet
törvényességi
felügyelete

vetségek tekintetében – a végrehajtó bizottság és más szervei útján – a tanács;

b) az országos érdekképviselői szervek és az Országos Szövetkezeti Tanács tekintetében a Minisztertanács.

(2) Az állami törvényességi felügyeletet gyakorló szerv eljárására az államigazgatási eljárás általános szabályait – a külön jogszabályban megállapított kiegészítésekkel – kell alkalmazni. A szövetkezetekkel kapcsolatos állami törvényességi felügyeletre pedig a bírósági cégnyilvántartásról szóló jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az Szvt. alapján a szövetkezetek feletti törvényességi felügyeletet a cégbíróság gyakorolja, a bírósági cégnyilvántartásról szóló jogszabályok rendelkezései szerint. A szövetkezet esetében a cégbíróság biztosítja, hogy a szövetkezet alapszabálya, valamint más belső szabályzatai megfeleljenek a jogszabályoknak: a szövetkezet szerveinek határozatai összhangban legyenek a jogszabályok, az alapszabály és más belső szabályzatok rendelkezéseivel. A cégbíróság által gyakorolt törvényességi felügyelet kiterjed valamennyi szövetkezeti formára, kivéve a szövetkezetek érdekképviselői szerveit, valamint az Országos Szövetkezeti Tanácsot: ezek törvényességi felügyeletét a Minisztertanács látja el. Ezzel egységesült a gazdasági társaságok, a vállalatok és a szövetkezetek feletti törvényességi felügyelet. E rendelkezések az Szvt. egyéb rendelkezéseivel szemben nem 1989. július 1-jén, hanem 1990. január 1-jén léptek hatályba. A szövetkezetek 1990. március 31-ig kötelesek felülvizsgálni és módosítani az alapszabályukat, és ezt követően harminc napon belül kell benyújtaniuk azt a cégbírósághoz.

A törvényességi felügyelet újraszabályozásával már nem voltak fenntarthatók azok a szabályok, amelyek a tanácsi törvényességi felügyeletről rendelkeztek, és különböző jóváhagyási, engedélyező hatásköröket állapítottak meg.

XI. FEJEZET

1. Jogi személy vállalata bejegyzése (a kézikönyv 215. oldalához)

Ezek a vállalatok nem tartoznak az állami vállalatokról szóló törvény hatálya alá. A jogi személy vállalata nem önálló cégforma, de a vállalaton belül nevesíteni kell a R. 3. § (1) bek.-ének *a*) pontjában felsoroltak részére rendszeresített, a különleges adatokat tartalmazó nyomtatványon.

A Ptk. 71. § (3) bek.-e meghaladott, mivel a vállalati nyilvántartás megszűnt (lásd R. 26. §-a).

A vállalkozási nyereségadóról szóló 1988 : IX. tv. módosításáról rendelkező 1989 : XLIV. tv. 13. §-a módosította a VA. 20. §-a (1) bek.-ének *j*) pontját.

A Fvtr. 38. §-át módosította az 1988 : 26. tvr. 13. §-a.

Jogi személy vállalata bejegyzése esetén is alkalmazni kell a Tvr. 14. §-ának (1) és (2) bek.-ét, valamint a R. 1. és 2. §-át. A cég formájának megfelelő különleges adatokat tartalmazó nyomtatványon a következő adatokat is fel kell tüntetni:

R. 3. § (1) a) állami vállalat, tröszt, trösztli vállalat, szövetkezet országos képviseleti szervének, társadalmi szervezetnek és egyesületnek a vállalata, valamint leányvállalat esetében:

aa) a vállalat típusát,

ab) az alapító, illetve létesítő szerv megnevezését, az okirat számát,

ac) az irányítási formát.

A R. 7. §-ában meghatározott melléleteken kívül, mivel vállalatról van szó, a R. 9. §-ában foglaltaknak is eleget kell tenni (lásd V/2. alatt is). A kérelemhez mellékelni kell még a R. 10. §-ában meghatározott okiratot.

R. 10. § (1) a) egyesület vállalata esetében az egyesület alapszabályának egy példányát;

A Ctvr. 6. §-ának (2) bek.-e szabályait a Tvr. 15. §-ának (1) bek.-e tartalmazza.

Az új szabályozás eredményeképpen a törvényességi felülvizsgálat hivatalból történik.

A bejegyzési
kérelem tartalma

Igazoló okiratok

2. A leányvállalat bejegyzése (a kézikönyv 220. oldalához)

A leányvállalat szabályozása

1990. január 1-jétől a leányvállalat nem önálló cégformaként szerepel a cégnyilvántartásban. A leányvállalatot csak vállalatként kell megjelölni a konstans adatokat tartalmazó nyomtatványon, majd a különleges adatokat tartalmazó nyomtatványon kell feltüntetni, hogy milyen vállalatról van szó, vagyis a vállalat típusát [R. 3. § (1) bek. a) pont aa) alpontja].

A leányvállalat cégbejegyzése

A vállalati nyilvántartás megszűnt.

Igazoló okiratok

Lásd a XI/1. pont alatt kifejtetteket.

3. Fióktelep bejegyzése (a kézikönyv 224. oldalához)

E körben a Tvr. és a R. teljesen új szabályokat hozott.

A fióktelep fogalmát a jogszabály a korábbinál egyértelműbben határozza meg. A cég fióktelepe a cég azon telephelye, amely a cég székhelyétől közigazgatásilag eltérő helyen van (Tvr. 6. §-a).

Tvr. 9. § (2) A cég fióktelepéről – a fióktelep szerint illetékes cégbíróságnál – külön cégjegyzéket kell vezetni, ha a cég székhelye és a fióktelepe más-más cégbíróság illetékessége alá tartozik.

R. 15. § (1) A cég bejegyzését követően a fióktelep bejegyzése iránti kérelmet – ide értve az arra vonatkozó változás bejegyzését is – a cég székhelye szerint illetékes cégbírósághoz kell benyújtani. Minden fióktelep vonatkozásában önálló kérelmet kell előterjeszteni. A cégformának megfelelő nyomtatványon csak az 1–7. rovatszám alatti adatokat kell feltüntetni.

(2) A bejegyzési kérelemhez mellékelni kell:

a) a fióktelep létesítésére vonatkozó okirat egy példányát,

b) a cég létesítésére vonatkozó okirat egy példányát.

(3) Ha a fióktelepnek külön képviselője van, a kérelemhez a képviselő megbízását és hiteles cégaláírási nyilatkozatát mellékelni kell. A képviselőre vonatkozó bejegyzéseket is az (1) bekezdés szerint illetékes cégbíróság fogatosítja.

(4) A cégbíróság a kérelmet és mellékleteit, valamint a kérelmező cég költségére kiállított cégmásolatot megküldi a fióktelep helye szerint illetékes cégbíróságnak.

(5) Az (1)–(4) bekezdések rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha a fióktelep bejegyzését a cég bejegyzésével egyidejűleg kérik.

A cég fióktelepét tehát a székhely szerint illetékes cégbíróság tartja nyilván, ha mint telephelyet is nyilván kellene tartani. Ha a fióktelep nemcsak a cég székhelyétől közigazgatásilag eltérő helyen van, hanem egyben más cégbíróság illetékessége alá is tartozik, a fióktelepről mind a cég székhelye szerinti, mind a fióktelep helye szerinti cégbíróság vezet nyilvántartást. Ennek módja a következő:

Fióktelep bejegyzése esetén a bejegyzési kérelemhez mellékelni kell a cég létesítésére vonatkozó okirat egy hiteles másolati példányát [R. 7. § (1) bek.].

Ezen kívül eleget kell tenni a R. 15. §-ában foglaltaknak.

A cég telephelyét, tehát a tevékenység gyakorlásának a helyét csak akkor kell bejegyezni a cégjegyzékbe, ha a cégnek nincs székhelye, vagy a telephelyen is történik ügyintézés [Tvr. 9. § (1) bek.]. A Tvr. tehát új szempontok szerint szabályozza, hogy a telephely feltüntetése a cégnyilvántartásban mikor indokolt.

A polgári jog a tevékenység folytatása helyének csak a cég külső kapcsolatait, azaz a gazdasági forgalom szempontjából tulajdonít jelentőséget. A cég belső tevékenységének helye ezért nem minősül telephelynek (pl. műhely, raktár). A cégjegyzékbe bejegyzendő telephely fogalma alá tehát a tevékenység folytatásának olyan helyei tartoznak, amelyek egyúttal a gazdasági kapcsolatok létrehozásához szükséges cselekmények színteréül szolgálnak.

4. Egyéni cégek bejegyzése (a kézikönyv 226. oldalához)

A jogszabály nem teszi kötelezővé, de megengedi az egyéni vállalkozók (kisiparos, kiskereskedő) bejegyzését a cégjegyzékbe. Az ilyen cég bármikor, indokolás nélkül kérheti törlését a cégnyilvántartásból [Tvr. 1. § (2)–(3) bek., az egyéni vállalkozásról szóló 1990: V. tv. 15. §].

Az egyéni cég bejegyzése iránti kérelmet a Tvr. 14. §-ának (1) és (2) bek.-e, valamint a R. 1. és 2. §-a szerint kell elkészíteni. A cég formájának megfelelő különleges adatokat tartalmazó nyomtatványon a következő adatot is fel kell tüntetni:

R. 3. § (1) k) egyéni cég esetében a cégtulajdonos nevét és lakóhelyét (személyi szám, irányítószám, helység, utca, házszám);

Mivel a cégnek nincs székhelye, az egyéni vállalkozó telephelyét kell a cégnyilvántartásba bejegyezni. Telephely ez esetben is a tevékenység folytatásának a helye.

A tevékenység szüneteltetésének bejegyzésére az új szabályozás alapján nincs lehetőség. A Tvr. 8. § (2) bek. szerint, ugyanis a cégjegyzékbe csak jogszabály által meghatározott adatot, jogot vagy ténytet lehet bejegyezni.

A tevékenység
szüneteltetése

5. Külkereskedelmi képviselő (a kézikönyv 228. oldalához)

A külföldiek kereskedelmi képviselőiről, valamint információs és szerviz irodáiról a 3/1989. (II. 26.) KeM rendelet rendelkezik.

E rendelet 11. §-a szerint:

11. § (1) A képviseletet, valamint az irodát a cégjegyzékbe be kell vezetni.
Tvr. 7. § (3) Külföldiek közvetlen kereskedelmi képviseletének, illetve információs és szerviz irodájának a bejegyzésére az a cégbíróóság illetékes, amelynek illetékességi területén a képviselet vagy az iroda van.

A bejegyzési kérelemre a Tvr. 14. §-ának (1)–(2) bek.-ét, valamint a R. 1. és 2. §-át megfelelően alkalmazni kell. Emellett a cég formájának megfelelő különleges adatokat tartalmazó nyomtatványon a következő adatokat is fel kell tüntetni:

R. 3. § (1) l) külföldiek magyarországi közvetlen kereskedelmi képviselete, információs vagy szerviz irodája esetében:

la) a cég nevét és székhelyét (ország, helység, utca, házszám),

lb) az engedélyező szerv megnevezését,

lc) az engedély számát és keltét,

ld) a működésre engedélyezett időtartamot.

(2) A külföldiek magyarországi közvetlen kereskedelmi képviselete, információs és szerviz irodája nevét a nyomtatvány 2. rovatszáma alatt kell feltüntetni.

Tehát a cég elnevezése helyett a konstans adatokat tartalmazó nyomtatványon magát a képviseletet kell megjelölni, és a különleges adatokat tartalmazó nyomtatványon kell a képviseletet létrehozó cégre utalni.

Igazoló okiratok

A R. 7. §-ában foglalt mellékleteken kívül közvetlen kereskedelmi képviselet esetében a R. 10. §-ának (4) bek.-ében foglaltakat is mellékelni kell.

R. 10. § (4) Külföldiek közvetlen kereskedelmi képviselete, információs és szerviz irodája esetében a kérelemhez mellékelni kell:

a) a képviselet működéséhez szükséges kereskedelmi minisztériumi határozatot,

b) a külföldi cég cégkivonatát, valamint a cégkivonat magyar nyelvű hitelesített fordítását, illetve hiteles fordításban igazolást arról, hogy a cég a saját államában vezetett nyilvántartásban szerepel.

XII. FEJEZET

1. Eljárás hivatalból (a kézikönyv 234. oldalához)

1990. január 1-je után már csaknem az összes gazdálkodó szervezetet kötelezően a cégjegyzékben kell nyilvántartani, a cégek törvényességi felügyeletét pedig egységesen a cégbíróság látja el. A gazdálkodó szervezetek csaknem teljes körének a cégjegyzékbe való bejegyzése nemcsak kötelező, hanem keletkezésüknek elengedhetetlen feltétele. Erről lényegében azonos tartalommal rendelkezik az Átv. 11. §-ának (3) bek.-e, az Szvt. 16. §-ának (1) bek.-e, valamint Gt. tv. 24. §-ának (1) bek.-e. Ugyancsak konstitutív hatályú cégbejegyzést rendelt el az 1989. évi XIII. törvény a gazdálkodó szervezetek és a gazdasági társaságok átalakulása esetén. A felsoroltakon kívül a 3/1989. (II. 26.) KeM rendelet 11. §-a kötelezővé teszi a külföldiek közvetlen kereskedelmi képviselőinek, valamint információs és szerviz irodájának cégbejegyzését is.

Az új szabályozás következtében a cégbíróság mindig hivatalból jár el a cégek törvényességi felügyelete során. A hivatalból történő eljárásnak több fázisa van.

1. A cégbíróság a cégjegyzékbe bejegyzendő új adat, jog vagy tény jogszabálysértő voltát észlelve, a bejegyzési kérelmet elutasítja, emellett a törvényességi felügyelet során gyakorlandó felülvizsgálat alapján alkalmazható intézkedéseket is megteheti [Tvr. 14. § (4) bek.].

2. A cégjegyzékben már szereplő bejegyzés valamely változás következtében jogszabálysértővé vált, s ezért a cégbíróság felhívja a céget képviselője útján a jogellenesség megszüntetésére [Tvr. 21. § (1) bek.]. Ennek speciális esetét szabályozza a 21. § (2) bek. Ha a cég a felhívásnak nem tesz eleget, a cégbíróság elsősorban a jogszabálysértő bejegyzést törli, s emellett – ha ez szükséges – a Tvr. 20. §-ának (1) bek.-ében foglalt intézkedéseket is megteheti [Tvr. 21. § (4) bek.].

3. A cégbíróság magát a céget törli hivatalból, ha a céget megszűntnek nyilvánítja [Tvr. 20. § (1) bek. *f*) pont], vagy ha a céget felszámolták [Tvr. 22. § (1) bek.], illetve akkor is, ha bíróság vagy más hatóság a cég tényleges megszűnéséről értesíti a cégbíróságot (Tvr. 23. §).

4. A cégbíróság a törvényességi felügyelet körében köteles megvizsgálni a cég által megküldött iratokat [Tvr. 19. § (1) bek.]. Annak érdekében, hogy a cégbíróság a feladatának eleget tudjon tenni, a cégek kötelesek megküldeni számára azokat az okiratokat, amelyekre a törvényességi felügyeleti jog kiterjed. Ennek elmulasztása esetén a cégbíróság felhívja a

céget az okiratok megküldésére. Ha a felhívás eredménytelen, szankciókkal élhet. A Tvr. 20. §-ában kialakított szankciórendszer valamennyi cégformára alkalmazható. A szankciókat a fokozatosság és az egymásra épülés jellemzi, kezdve a törvényes működés helyreállítására történő figyelmeztetéstől egészen addig, hogy ha az ismételt vagy súlyos törvénysértés figyelmeztetés ellenére másként nem orvosolható, a cégbíróóság a céget eltilthatja a további működéstől és egyben megszűntnek nyilváníthatja. Több szankció együttesen is alkalmazható.

A Ctvr. 7. §-ának szabályait a Tvr. 14. §-ának (2) bek.-e tartalmazza. Mivel a cégbíróóság a törvényességi felügyeletet nemcsak a gazdasági társaságok esetében látja el, a cég megszűntnek nyilvánítását minden olyan esetben gyakorolhatja, amikor azt szükségesnek látja. Kivétel ez alól a külföldiek közvetlen kereskedelmi képviselője, illetve információs és szerviz irodája.

A Gt. tv. 42. §-a (1) bek.-ének leképzésére szolgáló szabályt a Tvr. 21. §-ának (3) és (4) bek.-e tartalmazza.

2. Eljárás indítványra (a kézikönyv 236. oldalához)

A cégbíróóság eljárása a törvényességi felügyelet során hivatalból történik, eljárását azonban más is kezdeményezheti.

Tvr. 19. § (3) A cégbíróóság eljárását az ügyész, a miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője), a cég tevékenységének ellenőrzésére jogosult államigazgatási szerv vezetője, az alapító (létesítő) szerv vezetője, valamint az is kezdeményezheti, akinek az eljárás lefolytatásához jogi érdeke fűződik.

R. 20. § (3) A cégbíróóság a felülvizsgálat eredményeként hozott határozatát kézbesíti a cégnek és a 19. § (3) bekezdésében meghatározott esetben az eljárás kezdeményezőjének.

Az eljárás ebben az esetben is hivatalból folyik, hiszen a cégbíróóság a figyelemfelhívást követően maga dönti el, hogy indokoltnak látja-e az eljárás lefolytatását. Ha az eljárást lefolytatta, határozatát az eljárás kezdeményezőjének is kézbesíteni kell.

A cégbíróóság
felülvizsgálati
jogköre

A cégbíróóság a törvényességi felügyelet gyakorlása során a vállalati tanács, illetve a közgyűlés általános vezetése alatt álló vállalatok esetében ellenőrzi, hogy a vállalat szervezeti és működési szabályzata, továbbá a szervezetére és működésére vonatkozó más belső szabályzatai megfelelnek-e a jogszabályoknak, valamint a vállalatot létesítő határozatnak; határozatai összhangban vannak-e a jogszabályok, a létesítő határozat, valamint a belső szabályzatok rendelkezéseivel [Átv. 30/A. § (1) bek. b) pont, 30/C. § (1) bek. a), b) pont]. Államigazgatási felügyelet alatt álló vállalatok esetében törvényességi felügyelet nem gyakorolható.

A szövetkezetek esetében a cégbíróóság biztosítja, hogy a szövetkezet

alapszabálya, valamint más belső szabályzatai megfeleljenek a jogszabályoknak: a szövetkezet szerveinek határozatai összhangban legyenek a jogszabályok, az alapszabály és más belső szabályzatok rendelkezéseivel.

Nem vonható a törvényességi felügyelet alá a vállalatok esetében az olyan egyedi ügyek érdemi elbírálása, amelyekben munkaügyi vitának, bírósági eljárásnak vagy külön jogszabályon alapuló államigazgatási eljárásnak van helye [Átv. 30/C. § (2) bek.], illetve a gazdasági társaságok esetében az olyan ügyek, amelyekben más bírósági vagy államigazgatási eljárásnak van helye [Gt. tv. 11. § (3) bek.]. Ezen túlmenően az Átv. 30/C. §-a tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a törvényességi felügyelet nem terjed ki a vállalat gazdálkodásának és döntéseinek gazdasági-célszerűségi szempontból való vizsgálatára, valamint az ágazati funkcionális irányítás és ellenőrzés, a hatósági tevékenység körébe tartozó ügyekre.

Sajnos, helyesnek tűnik az a fejtegetés, hogy a bíróság nem végezhet folyamatos operatív, a felügyelt szervezet tevékenységére kiterjedő ellenőrzést, mert ez nehezen összeegyeztethető a bíróság jogalkalmazó tevékenységével. Helyesebb lenne, ha a későbbiek során a törvényességi felügyelet gyakorlását a bíróság mellett kialakítandó céghivatal látná el, amelynek határozatai ellen a cégbírósághoz lehetne fordulni. A cégbíróság konkrét ügyben, adott tényállás alapján hozhatná meg a jogszabályoknak megfelelő döntését. Esetleg a legsúlyosabb szankciók esetében az indítványtevőknek a könyvben kifejtett feladatkörét látná el a céghivatal.

Azt, hogy a törvényességi felügyelet milyen ügyekre nem terjed ki, az anyagi jogi szabályok tartalmazzák. (Lásd a felülvizsgálati jogkör körében kifejtetteket.)

A felülvizsgálati jog és a jogsértő társasági határozat megtámadásának összefüggései körében az új szabályozás alapján további elhatárolási szempont, hogy a cégbíróság eljárása hivatalból történik, míg a bíróság kereseti kérelemre jár el a határozat bírósági felülvizsgálata során.

A cégbíróság akkor sincs az „indítványhoz kötve”, ha a felülvizsgálatot a Tvr. 19. §-ának (3) bek.-e alapján más kezdeményezte.

A felülvizsgálati jogkör, mint szervezeti felügyelet A társaság jogsértő határozatának megtámadása bíróság előtt A cégbíróság döntésének keretei

3. A cégbíróság döntése (a kézikönyv 241. oldalához)

A Ctvr. 13. §-ának (1) bek.-ében foglalt szabályokat lényegében hasonló módon tartalmazza a Tvr. 20. §-a.

Tvr. 20. § (1) A felülvizsgálat eredményeként a cégbíróság

a) írásban figyelmeztetheti a cég képviselőjét ellátó személyt a törvényes működés helyreállítására;

b) a céget a 14. § (3) bekezdésében meghatározott pénzbírsággal sújthatja;

c) a 19. § (1) bekezdése szerinti határozat végrehajtását meghatározott időre felfüggesztheti, illetve megsemmisítheti a cég határozatát, és szükség esetén új határozat hozatalát rendelheti el;

d) a cég általános vezetését ellátó vezető testület hatáskörébe tartozó kérdésekben – a működés törvényességének helyreállítása céljából – összehívhatja a testület ülését;

e) meghatározott időre felfüggesztheti a cég működését, ha a törvényesség másként nem biztosítható;

f) ha az ismételt vagy súlyos törvénysértés figyelmeztetés ellenére másként nem orvosolható, vagy ha a felfüggesztés alatt a törvényes működés feltételei nem álltak helyre, a céget eltilthatja a további működéstől, és egyben megszüntnek nyilváníthatja;

g) megteheti azokat az intézkedéseket, amelyekre külön jogszabály feljogosítja.

(2) A cégbíróság az (1) bekezdésben meghatározott intézkedéseket – ha ennek feltételei egyébként fennállnak – együttesen is alkalmazhatja.

Felszámolás,
végelszámolás
a cég
megszüntése
esetén

Ha a cégbíróság a céget megszüntnek nyilvánítja, felszámolásnak vagy végelszámolásnak van helye. Felszámolás esetében a cégbíróság erről a cég felszámolására illetékes bíróságot értesíti. A felszámolási eljárás megindításáról és befejezéséről hozott végzését a bíróság megküldi a cégbíróságnak [Tvr. 22. § (1)–(2) bek.].

A R. 13. §-ának (1) bek.-e tartalmazza azt a szabályt, hogy a cég szanálása, felszámolása (egyszerűsített felszámolása), illetve a gazdasági társaság végelszámolása esetén a cég elnevezését „szanálás alatt”, „felszámolás alatt” („egyszerűsített felszámolás alatt”), illetve „végelszámolás alatt” toldattal kell használni, és ezt a változások jegyzékébe is be kell jegyezni.

A végelszámolót csak meghatározott esetekben rendeli ki cégbíróság a gazdasági társaság végelszámolása során. A végelszámoló bejegyzésével kapcsolatos fejtegetés meghaladottá vált.

XIII. FEJEZET

1. A cégbíróság eljárása általában (a kézikönyv 245. oldalához)

Az igazságügy-miniszternek adott felhatalmazás a Tvr. 25. §-ának (4) bek.-e alapján jóval szélesebb körű, mint korábban volt. A cégbírósági eljárás minden esetben nemperes, így ezt külön nem kell kimondani. Arról kell rendelkezni, hogy ezekre az eljárásokra is megfelelően alkalmazandók a Pp. rendelkezései.

A Cvhr. tartalmazta a gazdasági társaságok egyes ügyeiben követendő eljárás szabályait a 36/A–36/F. §-okban. Ezek a szabályok lényegében a Gt. tv.-ből, illetve a Pp.-ből és a cégeljárás ismert nemperes szabályaiból levezethetők. Ezért ezeket az új szabályozás hatályon kívül helyezte.

Tvr. 25. § (3) Ha a Gt. tv.-ből más nem következik, a gazdasági társaságok ügyeiben előírt bejelentést, kérelmet az annak alapjául szolgáló ok felmerülésétől számított harminc napon belül kell a cégbírósághoz benyújtani.

A hatályon kívül helyezett szabályokhoz fűzött magyarázatok tartalmilag használhatók, és eligazítást adnak ezekben az ügyekben.

A nyilvánvaló illetékességi szabály újabb megerősítésére nincs szükség.

2. A cégbíróság feladata a társaság megszűnése esetén (a kézikönyv 246. oldalához)

Az új szabályozás következtében a cégbíróság a Tvr. 20. §-ának (1)–(2) bek.-ében foglalt intézkedéseket, így a 20. §-a (1) bek.-ének *f*) pontjában foglalt megszüntnek nyilvánítást is hivatalból teheti meg.

Ha a bejegyzés jogszabályt sért, és a cég a jogellenesség megszüntetésére történő felhívásnak nem tett eleget, a cégbíróság elsősorban a jogszabály-sértő bejegyzést törli, nem pedig a céget nyilvánítja megszüntnek. Végső soron azonban erre is sor kerülhet [Tvr. 21. § (4) bek.].

A könyvvizsgáló értesítése alapján a cégbíróság szintén a Tvr. 20. §-ának (1) bek.-ében foglalt intézkedéseket teszi meg, tehát nem azonnal a megszüntnek nyilvánítás eszközéhez nyúl, az csak végső érvként jön szóba.

Általános eljárási szabályok

Megszüntnek nyilvánítás

4. A végelszámolási eljárás célja és a végelszámoló (a kézikönyv 249. oldalához)

A cégbíróság
eljárása
a kirendelés
során

A Cvhr. 36/B. §-át az új szabályozás hatályon kívül helyezte.

A kifejtettek a Gt. tv.-ből, a Pp.-ből, valamint a cégeljárás nemperes szabályaiból változatlanul levezethetők. A Tvr. 25. §-ának (3) bek.-e alapján a kérelem előterjesztési határideje nem tizenöt, hanem harminc nap.

5. A végelszámolás bejelentése (a kézikönyv 255. oldalához)

A cégbíróság
feladatai

Tvr. 10. § (3) Ha a gazdasági társaság végelszámolására a cég megszűntnek nyilvánítása miatt kerül sor, a végelszámolás megindulásának bejegyzéséről a cégbíróság hivatalból gondoskodik.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott esetben, illetve ha a végelszámoló – kérelemre – a cégbíróság rendeli ki, a végelszámoló adatait a cégbíróság hivatalból köteles a cégjegyzékbe bejegyezni.

Tvr. 12. § (3) A cég felszámolása vagy végelszámolása esetén a cégbejegyzésre jogosultakra vonatkozó bejegyzést törölni kell. Ezzel egyidejűleg cégjegyzésre jogosultként a felszámolót, illetve a végelszámolót kell bejegyezni, a cégjegyzés módjára pedig a felszámolást vagy a végelszámolást elrendelő határozat az irányadó.

A R. 4. § (1) bek.-e alapján a cégbírószág tölti ki:

R. 4. § (1) g) a gazdasági társaság végelszámolása közzétételének időpontját, h) a gazdasági társaság végelszámolásának befejezését,

R. 13 § (1) A változások jegyzékébe kell bejegyezni, hogy a cég szanálása, felszámolása (egyszerűsített felszámolása), illetve a gazdasági társaság végelszámolása esetén a cég elnevezését „szanálás alatt”, „felszámolás alatt” („egyszerűsített felszámolás alatt”), illetve „végelszámolás alatt” toldattal kell használni.

6. A végelszámolás közzététele (a kézikönyv 256. oldalához)

A Ctvr. 13/A. §-át a Tvr. 18. §-ának (1)–(2) bek.-e tartalmazza.

7. A végelszámolási eljárás lefolytatása (a kézikönyv 257. oldalához)

A felszámolás
szabályainak
alkalmazása

A cégbírósnak a d) pontban kifejtett és a Cvhr. 9. §-ának (6) bek.-ében meghatározott értesítési kötelezettsége már nem áll fenn.

A Cvhr. 9. §-ának tartalma a Gt. tv.-ből következik, így külön kimondására nincs szükség.

A végelszámolás
befejezése

9. A cégbíróság és a könyvvizsgálók (a kézikönyv 269. oldalához)

A Ctvr. 24. §-ának (1) bek.-ében írt szabályokat a Tvr. 21. §-ának (2) bek.-e, illetve a Tvr. 23. §-ának (1) bek.-e tartalmazza.

A Ctvr. 11. §-ának (2) bek.-ében írt szabályt a Tvr. 21. §-ának (3) bek.-e tartalmazza, a jogkövetkezményt azonban eltérően szabályozza a Tvr. 21. §-ának (4) bek.-ében.

Könyvvizsgálói
feltételek

A könyvvizsgáló
jelzési
kötelezettsége

10. Betekintés a kft. könyveibe (a kézikönyv 273. oldalához)

A cégbíróság eljárásának részleteit tartalmazó Cvhr. 36/D. §-t az új szabályozás nem tartalmazza, mivel az a Gt. tv.-ből is levezethető, különösen a hivatalból való eljárás általánossá válásával. A Tvr. 25. §-ának (3) bek.-e alapján a kérelmet harminc napon belül kell előterjeszteni.

Elméletileg nemcsak a taggyűlés összehívását, hanem a Tvr. 20. §-ának (1) bek.-ében foglalt bármely intézkedést megteheti a cégbíróság. Mégis változatlanul jobbnak tűnik, ha a döntést a társaság legfőbb szervére bízva.

11. A kft. üzletvezetésének megvizsgálása (a kézikönyv 275. oldalához)

A Cvhr. 36/C. §-ában foglalt szabályok kimondását az új szabályozás a korábban kifejtett indokok alapján mellőzte.

12. A kft. taggyűlésének összehívása (a kézikönyv 277. oldalához)

13. Az rt. közgyűlésének összehívása (a kézikönyv 278. oldalához)

A Cvhr. 36/E. §-át a kifejtett indokok alapján az új szabályozás nem tartalmazza.

14. A közgyűlési napirend kiegészítése (a kézikönyv 281. oldalához)

E körben a Tvr. 25. §-ának (3) bek.-ében előírt harmincnapos határidő nyilvánvalóan nem alkalmazható. A Gt. tv. 16. §-ának (3) bek.-e alapján a szükséges intézkedéseket haladéktalanul meg kell tenni. A Cvhr. 36/F. §-ának hatályon kívül helyezésével külön mérlegelni kell majd, hogy mi tekinthető haladéktalannak.

15. A közgyűlési jegyzőkönyv bemutatása (a kézikönyv 282. oldalához)

A Cvhr. 37. §-ának (6) bek.-ében foglalt szabályt – mint evidenciát – az új szabályozás nem tartalmazza.

A gazdálkodó szervezetek és a gazdasági társaságok átalakulása

A gazdálkodó szervezetek és a gazdasági társaságok átalakulásáról szóló 1989 : XIII. tv. külön fejezetben szabályozza az állami vállalatok és a szövetkezetek gazdasági társasággá való átalakulását, valamint a gazdasági társaságok egymás közötti átalakulását. Az átalakulás során a bírósági cégnyilvántartásról szóló jogszabályokat az átalakulási törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

72. § (1) Az új gazdasági társaság (átvevő társaság) az átalakulást (egyesülést) az azt kimondó határozat meghozatalától –, illetőleg ha a két időpont nem esik egybe – a társasági szerződés megkötésétől (az egyesülési szerződés jóváhagyásától, az alapszabály elfogadásától) számított harminc napon belül bejegyzés és közzététel végett az illetékes cégbíróságnak köteles bejelenteni, és egyidejűleg a korábbi gazdálkodó szervezet (gazdasági társaság) törlését kérni.

(2) A bejelentéshez a bírósági cégnyilvántartásról szóló jogszabályokban előírt okiratokon felül mellékelni kell:

- a) az átalakulási tervet,
- b) a vagyonmérleget,
- c) az átalakulási terv és a vagyonmérleg elfogadásáról szóló határozatot tartalmazó jegyzőkönyvet,
- d) a könyvvizsgáló jelentését a vagyonmérlegről,
- e) egyesülés esetében az egyesülési szerződést is.

73. § Beolvadás esetén az átvevő társaság, átalakulás és összeolvadás

esetén az új társaság székhelye szerint illetékes cégbíróság jegyzi be az új társaságot a cégjegyzékbe. Ezt követően ez a cégbíróság a bejegyzésről értesíti a beolvadó, illetve az összeolvadó társaságok székhelye szerint illetékes cégbíróságot, amely bejegyzi ezeknek a társaságoknak a megszűnését a cégjegyzékbe.

74. § (1) Átalakulás esetében a gazdasági társaság létrejöttének és a korábbi szervezet megszűnésének időpontja a cégjegyzékbe való bejegyzés napja.

(2) Egyesülés esetében a beolvadó (egyesülő) társaságok megszűnésének és az új (egyesült) társaság létrejöttének időpontja az egyesülési szerződésben meghatározott időpont.

75. § Ha a cégbíróság az átalakulás (egyesülés) cégbejegyzését megtagadja, az átalakulni kívánt gazdálkodó szervezet (gazdasági társaság) a korábbi formájában működik tovább.

Függelék

1. sz. melléklet

Melléklet a cégbejegyzésről és a cégjegyzékről szóló IM rendelethez a cégjegyzékszám meghatározásához szükséges adatokról

a) Annak a megyének a kódszáma, ahol a céget nyilvántartják (a cégjegyzékszám első két száma):

1. Főváros	01
2. Pest megye	13
3. Baranya megye	02
4. Bács-Kiskun megye	03
5. Békés megye	04
6. Borsod-Abaúj-Zemplén megye	05
7. Csongrád megye	06
8. Fejér megye	07
9. Győr-Sopron megye	08
10. Hajdú-Bihar megye	09
11. Heves megye	10
12. Komárom-Esztergom megye	11
13. Nógrád megye	12
14. Somogy megye	14
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	15
16. Jász-Nagykun-Szolnok megye	16
17. Tolna megye	17
18. Vas megye	18
19. Veszprém megye	19
20. Zala megye	20

b) Az egyes cégformák kódszámai (a cégjegyzékszám harmadik és negyedik száma):

01	Vállalat
02	Szövetkezet
03	Közkereseti társaság
04	Gazdasági munkaközösség
05	Jogi személy felelősségvállalásával működő gazdasági munkaközösség
06	Betéti társaság
07	Egyesülés
08	Közös vállalat
09	Korlátolt felelősségű társaság
10	Részvénytársaság
11	Egyéni cég
12	Külföldiek magyarországi közvetlen kereskedelmi képvisellete, információs vagy szerviz irodája

CÉGJEGYZÉK NYOMTATVÁNYCSOMAG

TÁJÉKOZTATÓ

a CÉGJEGYZÉK nyomtatványok kitöltéséhez

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

I. A cég bejegyzéséhez minden cégforma esetén ki kell tölteni a 155 CÉGJEGYZÉK nevű nyomtatvány 1. és 2. oldalán található 1–16 rovatait, valamint az Ön által bejegyeztetni kívánt cég formájának megfelelő, a különleges adatokat tartalmazó nyomtatvány(oka)t. Ez utóbbit a 155/A/01–155/A/12 jelű nyomtatványok közül kell kiválasztani úgy, hogy a jele megegyezzen a választott cégforma kódjával. E kódszámot a 155 nyomtatvány első lapjának bal felső részén találja meg. Természetesen a különleges adatokat tartalmazó nyomtatványok címe is segítséget fog jelenteni Önnek a választásban.

A nyomtatványok rovatai között számos olyan rovat van, amelynek rovatszámát után hárompozíciós kódhely (például 6 / [ ] [ ] [ ]) található, a rovat végének jobb szélén pedig a FOLYTATÁS felirattal találkozik. Ha az ilyen rovatoknál a rendelkezésre álló egyetlen helynél több adatot kíván közölni, akkor tegyen egy [x] jelet a FOLYTATÁS feliratot követő kódkockába, majd a 155/B CÉGJEGYZÉK KIEGÉSZÍTŐ LAP nyomtatványt kell alkalmaznia. (Például, ha a cégnek több telephelye van, a 155 nyomtatvány első oldalának 6 / [0][0]1 rovatába csak az első telephely adatait írja be, tegyen [x] jelet a FOLYTATÁS-hoz, a további telephelyek adatait pedig a 155/B nyomtatványon kell közölni.)

II. Folytatás esetén a 155/B nyomtatványon, amely öt biankó rovatot tartalmaz, a rovatszámokat is Önnek kell kitöltenie aszerint, hogy a folytatásként közölt adat az eredeti nyomtatványok melyik rovatához tartozik. A 155/B nyomtatványon az eredeti rovatszám utáni kódhelyet ([ ] [ ] / [ ] [ ] [ ]) az eredeti sorszámot folyamatosan követő kódszámmal kell kitöltenie. (Például a cég második és harmadik telephelyét a [06] / [0][0]2 és [06] / [0][0]3 rovat- és kódszámmal kell ellátnia.)

III. A cég adataiban történt változás bejelentésére a 155/C CÉGJEGYZÉKVÁLTOZÁS BEJELENTŐ LAP nyomtatványt kell használni. Ezen – a jobb oldalon legfelül – fel kell tüntetni a CÉGJEGYZÉKSZÁMOT, a változással érintett adat rovat- és kódszámát pedig változatlanul kell beírni, így hivatkozva a módosítani vagy törölni kívánt adatra.

IV. Egy-egy 155/B, illetve 155/C nyomtatvány több adat folytatásához, illetve változtatásának bejelentéséhez is felhasználható. Ha a folytatás, vagy a változtatás természetes személyre vonatkozó adat, akkor a rovat első adatsorának bal oldalán található 11 pozíciós SZEMÉLYI SZÁM-ot kell feltüntetnie. Ha valamely cégre – jogi személyre – vonatkozó közlése van, akkor az ugyanazon sor jobb oldalán levő 10 pozíciós CÉGJEGYZÉKSZÁM-ot kell megadnia. A következő sorok a név megadására szolgálnak. Lakóhely vagy székhely címének megadására, a 4 pozíciós POSTAI IRÁNYÍTÓSZÁM-mal induló két sort alkalmazhatja. Ugyanígy adhatja meg a szintén 4 pozíciós KSH TEVÉKENYSÉGGÓD-ot (EÁOR számot) és megnevezését tartalmazó tevékenységi kör adatot is. A csak szöveges közlésekre bármely üres sorokat használhatja. Az utolsó két – egy-egy 8 pozíciós számmal kezdődő sort – csak azoknál a rovatoknál használja, amelyek konkrét számszerű adatot (DB vagy EZER FORINT) tartalmaznak. A szám kitöltése után mértékegységet kell beírni, majd szíveskedjék szövegesen is kiírni a számot! A jobb alsó FOLYTATÁS felirat utáni kódkockát a már említett módon alkalmazhatja.

V. Az írógéppel, vagy számítógéppel kitöltött nyomtatványlapok javítást, átütést nem tartalmazhatnak! Valamennyi nyomtatvány esetében kérjük, ügyeljen arra, hogy csak a bal oldali hasábot használja. A jobb oldali hasábra kizárólag a cégbíróság bejegyzései kerülhetnek. A konkrét számadatokat, kódokat, dátumot, személyi-, cégjegyzék-, postai irányítószámokat a megadott kódpozícióhelyek felhasználásával kell kitölteni. Ezekre a kódhelyekre csak a 0–9 arab számokat írhatja, más jelet vagy betűt nem írhat be. A bal oldali vezető nullákat is ki kell töltenie. A számszerű adatokat azonnal betűkkel is ki kell írnia. A szöveges adatok beírásánál a megadott üres sorokat használja fel, és kérjük, hogy lehetőség szerint kerülje el a sorvégi szóelválasztást. Ezzel a számítógépes adatrögzítők hibátlan munkáját teheti könnyebbé.

VI. A következő oldalakon valamennyi nyomtatvány minden egyes rovatára vonatkozóan megadjuk a kitöltéshez szükséges tudnivalókat. Kérjük, a kitöltés megkezdése előtt gondosan tanulmányozza át a valamennyi cégformánál szükséges 155 CÉGJEGYZÉK 1. OLDAL és 2. OLDAL cím alatt szereplő 16 rovat, valamint az Ön által választott cégformának megfelelő cím alatt szereplő további rovatokra vonatkozó információkat!

Ha a cégjegyzék elkészítése a területileg illetékes cégbíróságon számítógéppel történik és a cég adatait hajlékony mágneslemez tárolón kívánja benyújtani, ehhez a CÉGI RÖK nevű számítógépes program felhasználását javasoljuk. Erre vonatkozóan további tájékoztatást a területileg illetékes cégbíróságon kaphat.

155/A/02 CÉGJEGYZÉK A SZÖVETKEZET KÜLÖNLEGES ADATAI

17 A megfelelő szöveget szíveskedjék beírni! Például IPARI SZÖVETKEZET

155/A/03 CÉGJEGYZÉK A KÖZKERESETI TÁRSASÁG KÜLÖNLEGES ADATAI

17 A tagok (természetes vagy jogi személyek is lehetnek) közül az első hármat a 17 / 0|0|1| rovat- és kódszámtól a 17 / 0|0|3| rovat- és kódszámig jelölje, és itt adja meg! Ha még több tag van, akkor a 155/B nyomtatványon 1|7| / 0|0|4| rovat- és kódszám alatt adja meg a negyediket, és folytatólagosan növekvő kódszámmal a többit. Az első sorban a természetes személyek esetén a bal oldalon a személyi számot, a jogi személy esetén a jobb oldalon a cégjegyzékszámot kell megadni. A következő sorokban a természetes személy vagy a cég neve kerül, míg a megmaradt sorokat a lakcím vagy a székhely megadására kell felhasználni postai irányítószám, város, utca, házászám sorrendben.

155/A/04 CÉGJEGYZÉK A GAZDASÁGI MUNKAKÖZÖSSÉG KÜLÖNLEGES ADATAI

17 A tagok (természetes személyek lehetnek) közül az első hármat a 17 / 0|0|1| rovat- és kódszámtól a 17 / 0|0|3| rovat- és kódszámig jelölje, és itt adja meg! Ha még több tag van, akkor a 155/B nyomtatványon 1|7| / 0|0|4| rovat- és kódszám alatt adja meg a negyediket, és folytatólagosan növekvő kódszámmal a többit. Az első sorban a bal oldalon a személyi számot kell megadni. A második sorba a tag neve kerül, míg a megmaradt sorokat a lakcím megadására kell felhasználni irányítószám, város, utca, házászám sorrendben.

155/A/05 CÉGJEGYZÉK A JOGI SZEMÉLY FELELŐSSÉGVÁLLALÁSÁVAL MŰKÖDŐ GAZDASÁGI MUNKAKÖZÖSSÉG KÜLÖNLEGES ADATAI

17 Az első sorban a jobb oldalon a cégjegyzékszámot kell megadni. A következő sorokba a cég neve kerül, míg a megmaradt sorokat a székhely megadására kell felhasználni postai irányítószám, város, utca, házászám sorrendben.

155/A/06 CÉGJEGYZÉK A BETÉTI TÁRSASÁG KÜLÖNLEGES ADATAI

17 A beltágok (természetes vagy jogi személyek lehetnek) közül az elsőt a 17 / 0|0|1| rovat- és kódszámmal itt adja meg! Ha több beltág van, akkor a 155/B nyomtatványon 1|7| / 0|0|2| rovat- és kódszám alatt adja meg a másodikat, és folytatólagosan növekvő kódszámmal a többit. Az első sorban a természetes személy esetén a bal oldalon a személyi számot, jogi személy esetén a jobb oldalon a cégjegyzékszámot kell megadni. A következő sorokba a természetes személy vagy a cég neve kerül, míg a megmaradt sorokat a lakcím vagy a székhely megadására kell felhasználni postai irányítószám, város, utca, házászám sorrendben.

18 A kültagok adatait a beltágokéhoz hasonlóan kell megadni.

19 A megfelelő összeget szíveskedjék beírni, ezer forintban, helyi érték helyesen, a bal oldalról vezető nullákkal feltöltve, majd szövegesen is!

155/A/07 CÉGJEGYZÉK AZ EGYESÜLÉS KÜLÖNLEGES ADATAI

17 A tagok (jogi személyek lehetnek) közül az első hármat a 17 / 0|0|1| rovat- és kódszámtól a 17 / 0|0|3| rovat- és kódszámig jelölje, és itt adja meg! Ha még több tag van, akkor a 155/B nyomtatványon 1|7| / 0|0|4| rovat- és kódszám alatt adja meg a negyediket, és folytatólagosan növekvő kódszámmal a többit. Az első sorban a jobb oldalon a cégjegyzékszámot kell megadni. A következő sorokba a cég neve kerül, míg a megmaradt sorokat a székhely megadására kell felhasználni postai irányítószám, város, utca, házászám sorrendben.

155/A/08 CÉGJEGYZÉK A KÖZÖS VÁLLALAT KÜLÖNLEGES ADATAI

17 A tagok (jogi személyek lehetnek) közül az első kettőt a 17 / 0|0|1| illetve a 17 / 0|0|2| rovat- és kódszámmal jelölve itt adja meg! Ha még több tag van, akkor a 155/B nyomtatványon 1|7| / 0|0|3| rovat- és kódszám alatt adja meg a harmadikat, és folytatólagosan növekvő kódszámmal a többit. Az első sorban a jobb oldalon a cégjegyzékszámot kell megadni. A következő sorokba a cég neve kerül, míg a megmaradt sorokat a székhely megadására kell felhasználni postai irányítószám, város, utca, házászám sorrendben.

18 Az értelemszerű szöveget kell megadni a 18 / 0|0|1| rovat- és kódszámmal jelölve. Ha több tagra vonatkozó korlátozás van, akkor a 155/B nyomtatványon 1|8| / 0|0|2| rovat- és kódszám alatt adja meg a másodikat, és folytatólagosan növekvő kódszámmal a többit.

155/A/09 CÉGJEGYZÉK A KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG KÜLÖNLEGES ADATAI

17 Az első sorba a tag nevét, majd a másodikba a megfelelő összeget szíveskedjék beírni, ezer forintban, helyi érték helyesen, a bal oldalról vezető nullákkal feltöltve, majd szövegesen is! A 17 / 0|0|1| rovat- és kódszámtól a 17 / 0|0|3| rovat- és kódszámig jelölve az első három tag adatait adhatja meg. Ha több tagra vonatkozó adata van, akkor a 155/B nyomtatványon 1|7| / 0|0|4| rovat- és kódszám alatt adja meg a negyediket, és folytatólagosan növekvő kódszámmal a többit.

18 A könyvvizsgálók közül az elsőt a 18 / 001 rovat- és kódszámmal jelölve itt szíveskedjék megadni! Ha több könyvvizsgáló van, akkor a 155/B nyomtatványon 18 / 002 rovat- és kódszám alatt adja meg a másodikikat, és folytatólagosan növekvő kódszámmal a többit. Az első sorban a bal oldalon a személyi számot kell megadni. A második sorba a név kerül, míg a megmaradt sorokat a lakcím megadására kell felhasználni postai irányítószám, város, utca, házzszám sorrendben.

19 A felügyelő bizottsági tagok közül az elsőt a 19 / 001 rovat- és kódszámmal jelölve itt szíveskedjék megadni! Ha több felügyelő bizottsági tag van, akkor a 155/B nyomtatványon 19 / 002 rovat- és kódszám alatt adja meg a másodikikat, és folytatólagosan növekvő kódszámmal a többit. Az első sorban a bal oldalon a személyi számot kell megadni. A második sorba a név kerül, míg a megmaradt sorokat a lakcím megadására kell felhasználni postai irányítószám, város, utca, házzszám sorrendben.

155/A/10 CÉGJEGYZÉK A RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÜLÖNLEGES ADATAI 1. OLDAL és 2. OLDAL

17 A megfelelő darabszámokat és összegeket (ezer forintban) szíveskedjék beírni, helyi érték helyesen, a bal oldalról vezető nullákkal feltöltve, majd szövegesen is!

18 A megfelelő darabszámokat és összegeket (ezer forintban) szíveskedjék beírni, helyi érték helyesen, a bal oldalról vezető nullákkal feltöltve, majd szövegesen is!

19 A megfelelő darabszámokat és összegeket (ezer forintban) szíveskedjék beírni, helyi érték helyesen, a bal oldalról vezető nullákkal feltöltve, majd szövegesen is!

20 A megfelelő darabszámokat és összegeket (ezer forintban) szíveskedjék beírni, helyi érték helyesen, a bal oldalról vezető nullákkal feltöltve, majd szövegesen is!

21 A megfelelő szöveget szíveskedjék beírni!

22 A könyvvizsgálók közül az elsőket a 22 / 001 rovat- és kódszámtól 22 / 003 rovat- és kódszámig jelölve itt szíveskedjék megadni! Ha több könyvvizsgáló van, akkor a 155/B nyomtatványon 22 / 004 rovat- és kódszám alatt adja meg a negyediket, és folytatólagosan növekvő kódszámmal a többit. Az első sorban a bal oldalon a személyi számot kell megadni. A második sorba a név kerül, míg a megmaradt sorokat a lakcím megadására kell felhasználni postai irányítószám, város, utca, házzszám sorrendben.

23 A felügyelőbizottsági tagok közül az elsőket a 23 / 001 rovat- és kódszámtól a 23 / 003 rovat- és kódszámig jelölve itt szíveskedjék megadni! Ha több felügyelőbizottsági tag van, akkor a 155/B nyomtatványon 23 / 004 rovat- és kódszám alatt adja meg a negyediket, és folytatólagosan növekvő kódszámmal a többit. Az első sorban a bal oldalon a személyi számot kell megadni. A második sorba a név kerül, míg a megmaradt sorokat a lakcím megadására kell felhasználni irányítószám, város, utca, házzszám sorrendben.

24 A megfelelő szöveget szíveskedjék beírni!

155/A/11 CÉGJEGYZÉK AZ EGYÉNI CÉG KÜLÖNLEGES ADATAI

17 A cégtulajdonos személyi adatait szíveskedjék beírni! Az első sorban a bal oldalon a személyi számot kell megadni. A második sorba a név kerül, míg a további sorokat a lakcím megadására kell felhasználni irányítószám, város, utca, házzszám sorrendben.

155/A/12 CÉGJEGYZÉK A KÜLFÖLDIEK MAGYARORSZÁGI KERESKEDELMI KÉPVISELETE INFORMÁCIÓS VAGY SZERVIZ IRODÁJA KÜLÖNLEGES ADATAI

17 A külföldi cég(ek) adatait szíveskedjék beírni! A 17 / 001 rovat- és kódszámmal jelölve az első cég adatait adhatja meg. Ha több cégre vonatkozó adata va, akkor a 155/B nyomtatványon 17 / 002 rovat- és kódszám alatt adja meg a másodikikat, és folytatólagosan növekvő kódszámmal a többit. A külföldi székhely címét az adott országnak megfelelő, eredeti formában szíveskedjék beírni!

18 A megfelelő szöveget szíveskedjék beírni!

19 Szíveskedjék az engedély számát az első sorban megadni, majd a második sorba írja be a megfelelő dátumot év, hónap, nap formában, számokkal! Például 19890214.

20 A megfelelő szöveget szíveskedjék beírni!

FONTOS FIGYELMEZTETÉS

Mielőtt benyújtja a kitöltött nyomtatványokat az illetékes cégbírósághoz, kérjük, győződjön meg róla ismételtelen, hogy valóban minden – az Ön cégformájának megfelelő – nyomtatványt kitöltött-e, valamint arról, hogy valamennyi, az adott cégformához kötelezően előírt egyéb okirat rendelkezésére áll-e, illetve, hogy az azokban szereplő adatok a nyomtatványokon közölteknek megfelelnek-e! Ne feledkezzen meg arról sem, hogy a szükséges nyomtatványok kitöltésén túl Önnek még a cég bejegyzésére, illetve a változás bejelentésére irányuló kérelmet is mellékelnie kell.

Kelt 19 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

Cégjegyzékszám [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

CÉGJEGYZÉK

A GAZDASÁGI MUNKAKÖZÖSSÉG KÜLÖNLEGES ADATAI

Bíróság mint cégbíróság

17 / [ ] [ ] [ ] [ ] A gazdasági munkaközösség tagja(i)
személyi száma, neve, lakóhelye

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

[ ] [ ] [ ] [ ]

Megjegyzés

[ ] [ ] [ ] [ ] / [ ] [ ] [ ] [ ] 19 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

[ ] [ ] [ ] [ ] / [ ] [ ] [ ] [ ] 19 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

17 / [ ] [ ] [ ] [ ]

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

[ ] [ ] [ ] [ ]

Megjegyzés

[ ] [ ] [ ] [ ] / [ ] [ ] [ ] [ ] 19 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

[ ] [ ] [ ] [ ] / [ ] [ ] [ ] [ ] 19 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

17 / [ ] [ ] [ ] [ ]

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

[ ] [ ] [ ] [ ]

Megjegyzés

[ ] [ ] [ ] [ ] / [ ] [ ] [ ] [ ] 19 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

[ ] [ ] [ ] [ ] / [ ] [ ] [ ] [ ] 19 [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

folytatás [ ]

A jobb oldali oszlopot csak a cégbíróság töltheti ki!

VÉGZÉS

P. H.

.....
cégbíró

3. sz. melléklet

A cégbíróságnak a cégbejegyzéssel, a cégjegyzék nyomtatványokkal kapcsolatos feladatai

1. Általános előírások

Ez az összeállítás a bírósági cégnyilvántartásról és a cégek törvényességi felügyeletéről szóló 1989 : 23. tvr., valamint az ahhoz kapcsolódó, a cégbejegyzésről és a cégjegyzékről kiadott 13/1989. (XII. 16.) IM rendeletben előírt nyomtatványok kezelésével kapcsolatos bírósági feladatokat tartalmazza. A tájékoztatónak nem célja ezen jogszabályok helyettesítése, csupán azokat a technikai jellegű szabályokat foglalja össze, amelyek segítségével a jogszabályok alkalmazása zökkenőmentesen történhet.

A cégbejegyzési kérelmet, illetve a cégbejegyzés módosítását kizárólag a 155. számmal megjelölt nyomtatványok és az azokhoz mellékelte – a rendeletben előírt – okmányok csatolásával lehet az illetékes cégbíróságon beadni.

A nyomtatványok öt csoportba oszthatók:

- a) A nyomtatványok borítólapja, amely egyben a kitöltési tájékoztatót is tartalmazza.
Nyomtatvány jele 155/D
  - b) Cégjegyzék, amely az összes cégformára vonatkozó adatokat tartalmazza.
Nyomtatvány jele 155
  - c) Cégjegyzék a cégformánkénti különleges adatokhoz.
Nyomtatvány jele 155/A/01–12
  - d) Cégjegyzék kiegészítő lap, amelyre a bejegyzést kérőnek azokat az adatokat kell rögzítenie, amelyek a 155 jelű nyomtatványra helyhiány miatt nem értek fel.
Nyomtatvány jele 155/B
  - e) Cégjegyzék változás bejelentő lap, amelyen mind az általános, mind a különleges adatokban bekövetkezett változást kell bejelenteni.
Nyomtatvány jele 155/C
- A nyomtatványok alkalmasak mind a manuális, mind a számítógépes ügyvitelre, alkalmazásuk jelentősen megkönnyíti a számítógépes adatrögzítést.
- A nyomtatványokon két elkülönült rész található:
- a) az egyik rész a cégbejegyzést kérők, ill. a változást bejelentők által kitöltendő rovatokból áll,
  - b) a másik rész a cégbíróság által kitöltendő rovatokból áll, amelyek sötétebb színezésűek.
- A nyomtatványok egy példányban történő kitöltése, és azon a bíróság által kitöltendő rovatok vezetése akkor is kötelező, ha egyébként a cégnyilvántartás számítógépen történik. Ahol a nyomtatványon kódkocka áll a megfelelő adat rögzítésére, oda kell bevezetni az adatot.
- (Pl. 155. Cégjegyzék 2. oldal 12. rovat.)

2. A cégjegyzék nyomtatványokkal történő gazdálkodás

A bejegyzést kérő, illetve a változást bejelentő cégek nyomtatvánnyal történő ellátása a cégbíróság feladata. A cégbíróság köteles gondoskodni arról, hogy mindig elegendő nyomtatvány álljon rendelkezésre. E kötelezettségből adódik, hogy nyomtatványfajtánként készletkimutatást célszerű vezetni, és abból kiindulva kell a rendeléseket feladni.

Tapasztalati adatokból kiindulva kell megtervezni nyomtatványfajtánként a várható forgalmat (szükségletet), és a raktározandó mennyiséget. Célszerű ún. minimális készletmintát megállapítani, amely biztosítani tudja, hogy minden időpontban (pl. a nyomtatvány nyomdai munkálatai alatt is) elegendő nyomtatvány álljon rendelkezésre.

A nyomtatványok kiadásakor fel kell hívni az ügyfél figyelmét a kiegészítő lap használatára.

A cégbejegyzést kérőnek a bejegyezni kért cég formájának megfelelő összetételben kell a nyomtatványgarnitúrát kiadni, azaz a 155/D (Tájékoztató a cégjegyzék nyomtatványok kitöltéséhez) borítólapba az általános adatokat tartalmazó, a cégjegyzéket és a cégformának megfelelő különleges adatokat tartalmazó nyomtatványt, valamint elégséges számú kiegészítő lapot kell elhelyezni.

3. A cégbejegyzés ügyvitele

A cégbejegyzés iránti kérelmet az ügyfél a cégirodán adja be (vagy postán küldi meg a cégbírósnak). A cégiroda a nyilvántartási könyvbe bejegyzi az IM rendelet 11. § (1) és (2) bekezdésében előírtak szerint szükséges adatokat, majd a nyomtatványok bal felső sarkába beírja a beadás időpontját. A jobb felső sarokban a cégjegyzékszámot kell rögzíteni, a nyomtatvány felső (középső) részén pedig fel kell tüntetni a bíróság megnevezését (helyét) is.

A cégjegyzékszám egy 10 pozíciós kód. Az első két szám a cégbírósnak kódja, a második két szám a cégforma kódja. Ezeknek jelölését az IM rendelet melléklete tartalmazza. A további kódok sorszámot jelölnek, melyet a nyilvántartási könyv soron következő számából kell képezni.

Ahol a cégnyilvántartás számítógépen történik, ott a nyilvántartási könyvet nem kell vezetni, funkcióját a számítógépes feldolgozás veszi át.

A cégirodán az iratok átvétele (beérkezése) során a cégjegyzék nyomtatvány olyan rovatainál, ahol a folytatás mezőben X jel található, meg kell keresni a kiegészítő lapon az eredeti rovathoz tartozó folytatást.

Az új cégek bejegyzési kérelmének átvételekor vizsgálni kell, hogy a 16. rovatban közölték-e jogelőd céget. Ha igen, annak cégjegyzékszámán ellenőrizni kell, hogy a változás (a törlés) át lett-e vezetve. (Ha a változásra vonatkozó bejelentés nem érkezett, a cégbírósnak hivatalból fel kell hívnia a jogelőd céget a törlés bejelentésére.)

A nyomtatványhoz csak olyan melléklet csatolása követelhető meg, amely a közölt adatokat igazolja, illetve amelyet az IM rendelet előír.

A fentiek szerint ellenőrzött nyomtatványok alapján kell kitölteni a betűsoros cégmutatót. Az erre vonatkozó előírásokat az IM rendelet 18. § tartalmazza. Ahol a cégnyilvántartás számítógépen történik, ott nem kell cégmutatót vezetni. Ennek funkcióját a számítógépes feldolgozás veszi át.

A cégmutatóból, illetve a számítógépes programmal ellenőrizni kell, hogy a bejegyzést kérő cég névhasználatának nincs-e törvényes akadálya (Tvr. 3–5. §). Ha ilyen megállapítható, arra a cégbíró figyelmét fel kell hívni.

Az ellenőrzött nyomtatványokat és mellékleteiket (a továbbiakban iratok) ezután át kell kötni, és iratborítóba kell helyezni. A borítóra rá kell vezetni a cégjegyzékszámot.

Az irat helyét, illetve az ügyviteli folyamatban levő helyzetét a cégnyilvántartási könyvben, illetve a számítógépes adatbázisban naprakészen kell vezetni. Biztosítani kell azt, hogy az irat helyéről minden érintett szerv vagy személy meggyőződhessen.

Az iratokat a bíróság vezetője szignálja ki a bíróra. Az illetékes bíró a cég bejegyzését elrendelő végzését a cégformának megfelelő nyomtatvány erre kialakított részére vezeti rá (a végzéssel ellátott nyomtatvány maga a cégjegyzék). Ezután az irat a cégirodába kerül. Itt bevezetik a végzést a cégnyilvántartási könyv megfelelő rovatába vagy a számítógépes adatbázisba.

A cégjegyzéket képező további 5 példányra a végzésnek megfelelő bejegyzési záradék kerül. Ennek 3 záradékolt példányát kell kézbesíteni a bejegyzést kérő ügyfélnek. (További 2 példányt az IM r. 21. §-ának megfelelően 48 órán belül az Igazságügyi Minisztériumnak kell megküldeni.)

Abban az esetben, ha a bíró hiánypótlást rendel el, úgy határozatát csatolni kell megfelelő határidő megadásával, és vissza kell küldeni a cégirodába. A cégiroda a bíró végzését megküldi az ügyfélnek, és az iratot az ún. scontró irattárba helyezi. A scontró irattárban a határidő lejártá szerint sorba rakva kell tárolni az iratokat. Abban az esetben, ha az ügyfél a hiánypótlási kötelezettségének eleget tesz, úgy azt is az irathoz kell csatolni. A nyilvántartási határidő lejártá előtt 1 nappal az iroda kiemeli az iratokat, és bemutatja a bírónak.

Fióktelep bejegyzésének esetei [Tvr. 6. § és 9. § (2) bek.]

I. A fióktelep bejegyzését a cég bejegyzésével egyidejűleg kéri.

a) A fióktelep a cégbírósnak illetékességi területén van.

b) A fióktelep más cégbírósnak illetékességi területén fekszik.

Ad. a) A cégjegyzék nyomtatványon az ügyfélnek a fióktelepre vonatkozóan ki kell töltenie a 7. rovatot. (Kivéve, ha a fióktelepen nem történik ügyintézés.)

Ad. b) A cégjegyzék nyomtatványon az ügyfélnek a fióktelepre vonatkozóan ki kell töltenie a 7. rovatot, ezen kívül a bejegyzési kérelemhez mellékelnie kell a cég létesítésére vonatkozó okiratnak további egy hiteles másolati példányát, valamint ki kell töltenie egy további cégjegyzék nyomtatvány 1–7. rovatát a fióktelep vonatkozásában. Ezen az 1. rovatban a fióktelepnél szereplő kódcockát kell megjelölni (X). Ezen kívül csatolni kell a fióktelep bejegyzésére irányuló külön kérelmet.

A cégbíróság az utóbbi nyomtatványt, valamint a fióktelep bejegyzése iránti kérelmet és a mellékleteket (a cégmásolatot) küldi meg a fióktelep bejegyzésére illetékes cégbíróságnak (IM r. 15. §).

II. A fióktelep bejegyzését a cég bejegyzését követően kéri

Ad. a) A bejegyzést a változás bejelentő lapon kell kérni.

Ad. b) A változás bejelentő lap mellett be kell nyújtani a cég létesítésére vonatkozó okirat egy hiteles másolati példányát, valamint ki kell tölteni egy cégjegyzék nyomtatványt (annak 1–7. rovatát) a fióktelep vonatkozásában. Ezen kívül csatolni kell a fióktelep bejegyzésére irányuló kérelmet is.

4. A cégjegyzék változások ügyvitele

A cégjegyzék adataiban történő változást az erre a célra rendszeresített nyomtatványon kell bejelenteni.

A változás bejelentésekor a cégirodának ellenőriznie kell, hogy a cégjegyzék száma szerepel-e a nyilvántartási könyvben, illetve a számítógépes adatbázisban. Amennyiben ez a szám nem lelhető fel, erre a bejegyzést kérő figyelmét fel kell hívni. Ha a változást bejelentő cég szerepel a nyilvántartásban, az irattárból ki kell emelni az iratát.

A változás bejelentésénél vizsgálni kell, hogy a cégnek nincs-e folyamatban más elintézetlen kérelme. Ha van, a beadott új kérelmet azzal együtt, érkezési sorrendben kell elintézni.

A változási nyomtatvány bal felső sarkában pontosan fel kell tüntetni a kérelem beadásának keltét.

Ha a változás bejelentő lapon csak egy rovat változása (változásai) szerepel(nek), a cégbíróságnak nem kötelező változási jegyzéket nyitni, a változás bejelentő lap ebben az esetben változási cégjegyzékként szolgálhat. (Első példányán ilyenkor a „bejelentő lap” szövegrészt a cégbíróságnak ki kell húznia.) A sorba rakott – végzéssel ellátott – változás bejelentő nyomtatványok kielégítik tehát a változási jegyzék funkciót.

a) Első változás

– A cégjegyzék bármely rovata bármely adatának első változásakor a cégbíróság nem a konkrét adatot tartalmazó kiegészítő lapon, hanem a cégjegyzék nyomtatvány megfelelő rovatának Megjegyzés részében, az első sorban a második kódcocka csoportban tünteti fel annak a rovatnak a sorszámát, illetve tételszámát, amelyre a változás vonatkozik (pl. 06/002), a dátum részben pedig a változás bejegyzésének keltét (a változási jegyzék megnyitásának keltét).

Ezt követően a kiegészítő lapon szereplő, pl. 06/002 tételszámú konkrét adat melletti Megjegyzés mező 2. sorát kell kitölteni. Az első két kódcockában kell feltüntetni, hogy e konkrét adat módosításáról vagy törléséről van-e szó (MO vagy TÖ). A második kódcocka csoportban kell feltüntetni annak a rovatnak a sorszámát, illetve tételszámát, amelyre a változás vonatkozik, a dátum részben pedig a változás bejegyzésének keltét.

Ha a változás bejelentő lap változási jegyzékként szolgál, tehát a változás bejelentő lap csak egy rovatra vonatkozó adat(ok) változását(a) tartalmazza, e változási jegyzék megfelelő Megjegyzés mezője első sorába is fel kell tüntetni a rovatszámot és a változás bejegyzésének időpontját.

– Ha a bejelentett változás a cégjegyzék nyomtatványon feltüntetett 001 alszámú adatra vonatkozik (pl. a 6/001 alatti változik), a cégjegyzék nyomtatvány Megjegyzés rovatának 2. sorába, az első két kódcockába kell feltüntetni, hogy e konkrét adat módosításáról vagy törléséről van-e szó (MO vagy TÖ). A második kódcocka csoportban kell feltüntetni annak a rovatnak a sorszámát, illetve tételszámát, amelyre a változás vonatkozik (06/001), a dátum részben pedig a változás bejegyzésének keltét.

Ha tehát az első változás nem a 001 alszámú rovatot érinti, hanem az később változik

meg, a Megjegyzés rovat két sorának kitöltése időben elválik, vagyis a két dátum eltérő lesz. Ha az első változás a 001 alszámú rovatot érinti, a két dátum értelemszerűen azonos lesz.

– Ha az első változás azt jelenti, hogy a rovatot újabb adattal egészítik ki (pl. újabb telephelyet jelentenek be), a változási jegyzék megnyitását a cégjegyzék nyomtatvány megfelelő rovata Megjegyzés mezőjének első sora megfelelő kitöltésével kell jelezni. A második sor mind a cégjegyzéken, mind a kiegészítő lapon üresen marad, mivel a változás a bejegyzett konkrét adatokat nem érinti.

b) Későbbi változás

– Ha a későbbiek során bármely rovat bármely adata megváltozik, e konkrét adat melletti Megjegyzés mező második sorában kell feltüntetni, hogy az adatot módosítják vagy törlik-e (MO vagy TÖ), és a további kódkockákba kell beírni a rovatszámot és a bejegyzés dátumát. Ugyanakkor természetesen ki kell tölteni magán a változás bejelentő lapon a rovat melletti Megjegyzés mező első sorát is.

– Ha a változás azt jelenti, hogy a rovatot újabb adattal egészítik ki, a második sor mind a cégjegyzéken, mind a változási jegyzéken üresen marad, mivel a változás a bejegyzett konkrét adatot nem érinti. Ilyenkor csupán magán a változás bejelentő lapon kell a bejegyzés dátumát rögzíteni a már ismertetett módon.

Ha a változás egyben a társasági szerződés (alapszabály, alapító okirat, létesítő okirat) módosítását is jelenti, a változás bejegyzésének időpontján kívül ennek módosítása keltét is fel kell tüntetni a Megjegyzés rovatban, a kódkockák alatt rendelkezésre álló helyen.

Valamennyi változás esetében a megváltozott adatokat (a nyomtatvány bal oldalán) alá is kell húzni.

A változás bejegyzésével kapcsolatos eljárásra egyebekben a 3. pontban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

A végzéssel záradékolt változás bejelentő lapot az ügyfélnek vissza kell küldeni még az előtt, hogy – kézi nyilvántartás esetében – a változási jegyzék, számítógépes feldolgozás esetén pedig a cégjegyzék szerkesztése a változás alapján megtörtént volna.

5. A cégbíróság adatfeltüntetési kötelezettsége a cégjegyzéken

Néhány esetben bizonyos változások bejelentését nem kötelező nyomtatványon közölni. Ilyenek pl. a cégjegyzék jobb oldalán a rovatszámok felett szereplő adatok, amelyek ezért nem is kaptak rovatszámot.

Ilyen adatok a szanalás, felszámolás, egyszerűsített felszámolás, végelszámolás kezdetének és befejezésének időpontja stb. A cégbíróság a cégjegyzék első oldalán található megfelelő mezőben tünteti fel a dátumot.

Felszámolás, egyszerűsített felszámolás esetében előfordulhat, hogy a cég egy vagy több jogutód cégre oszlik. Ebben az esetben ezt rögzíteni kell a cégjegyzék jobb oldalán. Ha csak egy jogutód cég jön létre, úgy annak cégjegyzékszámát kell feltüntetni az erre a célra kijelölt kódkockákban. Ha több jogutód cég keletkezik, úgy a kódkockákba 0-kat kell beírni, és a kiegészítő lapon kell megadni a jogutódok cégjegyzékszámát. Ebben az esetben a rovat sorszám 00, míg a tételszámok értelemszerűen 001–999 közöttiek lehetnek.

Figyelemmel arra, hogy több jogutód cég keletkezése esetében az ügyfél csak a régi cég törlését fogja kérni, a jogutódlásra vonatkozó adatokat tartalmazó közléseket a cégirodának kell a kiegészítő adatlapra felvezetni.

A Tvr. által előírt hivatalból bejegyzendő egyéb adatok bejegyzését a cégbíróság a kiegészítő lapon teljesíti [pl. Tvr. 10. § (1) bek., 12. § (3) bek.].

6. Az irattározás rendje

Az irattározás során három formában kell tárolni az iratokat

- a) az elintézés alatt álló iratokat a scontró irattárban,
- b) a befejezett ügyeket az irattárban,
- c) a törölt cégek iratait pedig az archív irattárban.

Az iratok nem selejtezhettek.

A 2/1989. (III. 22.) IM rendelet módosítása

CR. 21. § (1) A cégbírósági közlemények közzétételéről és a közzététel díjáról szóló 2/1989. (III. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) és az azt módosító 7/1989. (VI. 22.) IM rendelet bevezető rendelkezése helyébe a következő rendelkezés lép:

„A bírósági cégnyilvántartásról és a cégek törvényességi felügyeletéről szóló 1989. évi 23. törvényerejű rendelet 25. §-a (4) bekezdésének a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:”

(2) A R. 2. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. § A cég bejegyzésére vonatkozó cégbíróság közleményszövege megegyezik a cégformának megfelelő, kitöltött, végzéssel záradékolt nyomtatvánnyal. A nyomtatványon a közzétételre nem kerülő rovatokat ki kell húzni. A közleményben személyi szám nem szerepelhet.”

(3) A R. 3. §-ának a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § A változások bejegyzéséről szóló közlemény szövege megegyezik a kitöltött végzéssel záradékolt kiegészítő és változás bejelentő nyomtatvánnyal, amelyekből mind a megváltozott, mind a bejegyzett új adatoknak ki kell tűnniük. A közleményben személyi szám nem szerepelhet.”

(4) A R. 4. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § A cégbíróság a közlemény szövegét a bejegyzés elrendelését követő 48 órán belül két példányban megküldi az Igazságügyi Minisztériumnak.”

(5) A R. 5. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Ha a közlemény tartalma nyilvánvalóan nem felel meg a jogszabályok rendelkezéseinek, az Igazságügyi Minisztérium erre a céget a közzététel előtt figyelmezteti. Ha a cég a figyelmeztetés ellenére a közlemény szövegét nem módosítja, a Cégek Közlönyben az Igazságügyi Minisztérium feltünteti, hogy a cég a közleményt a figyelmeztetés ellenére jelentette meg.”

(6) A R. 6. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Amennyiben a közlemény terjedelme meghaladja

a) a közös vállalat és részvénytársaság esetén az öt oldalt, oldalanként 5000 Ft,

b) egyesülés, korlátolt felelősségű társaság, közkereseti és betéti társaság esetén – a c) pontban foglalt kivétellel – a négy oldalt, oldalanként 5000 Ft,

c) gazdasági munkaközösség, jogi személy felelősségvállalásával működő gazdasági munkaközösség, valamint kizárólag természetes személyekből álló betéti társaság esetén a négy oldalt, oldalanként 2000 Ft,

d) egyéb közlemény esetén, illetve az 5. § (1) bekezdésében meghatározott esetben az egy oldalt, oldalanként 4000 Ft pótdíjat kell fizetni.”

(7) A R. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § (1) Az alapdíjat a cég, illetve a változás bejegyzésére irányuló kérelem benyújtása előtt kell befizetni az Igazságügyi Minisztérium Budapest, 232-90148-3301 számlájára. A közzétételi díj befizetésének igazolását a kérelemhez mellékelni kell.

(2) A pótdíjat a közzététel után az Igazságügyi Minisztérium felhívására kell befizetni.

(3) A közzétételi díjat – kérelemre – harminc napon belül vissza kell téríteni, ha

a) a cég (a változás) bejegyzésére vonatkozó kérelmet a cégbíróság – az Igazságügyi Minisztériumnak is megküldött – jogerős végzésével elutasítja;

b) a cégek közlemény a cég bejegyzésétől számított három hónapon belül, a változás bejegyzésére vonatkozó közlemény pedig hatvan napon belül nem jelenik meg;

c) olyan közlemény szövege, amely nem kapcsolatos a cégbejegyzéssel – az 5. § (2) bekezdésében meghatározott eset kivételével – az Igazságügyi Minisztériumba érkezését követő harminc napon belül nem jelenik meg.”

**9018/1989. (SK. 8.) KSH
közlemény
a Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási
Rendszerének kiegészítéséről**

A Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszerének módosításáról szóló 9018/1987. (SK. 10.) KSH közlemény melléklete az alábbiakkal egészül ki:

„743 Vagyonkezelő, holding tevékenység

7431 Vagyonkezelő, holding tevékenység

A vagyonkezelés olyan tevékenység, amelynek célja az ipari, kereskedelmi stb. vállalatok irányítása, ellenőrzése. A vagyonkezelő cég, holding a hozzá tartozó, jogilag önálló vállalatok pénzügyi, üzletpolitikai irányítását végzi.”

A jelen statisztikai közleményben foglaltakat 1989. június 30-ától kell alkalmazni.

Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó
A kiadásért felel: Dalos Vilmos igazgató
Szedte a Fényszedő Központ Kft. (900321/10)
Készült a Zeneműnyomdában 90/42389
1061 Budapest, VI., Paulay Ede u 55. Tel.: 122-5663
Felelős vezető: Skodnitz Ferenc
K-5813/A. Budapest, 1990
A szerkesztésért felel: Dr. Szentpétery Petronella
Szerkesztette: Balogh Marianna
Műszaki vezető: dr. Martonné Vágó Magdolna
Műszaki szerkesztő: Bertalanffy András
A fedéltérv Németh János munkája
Formátum: B/5. Terjedelem: 8,94 A/5 ív
Betűtípus: Times

1640-2

80 Ft

M
109

